

Vsem borcem ob dnevu
vstaje slovenskega naroda
iskreno čestitamo

Priznanje naši livarni

V »Železarju« smo že pisali in celo objavili sliko velikega pesta turbinskega tekača za hidroelektrarno Srednjo Dravo 1, ki so ga odlili v naši livarni. Že čiščenje, pa tudi vse poznejše predelave so pokazale, da je odlitek popolnoma v redu in da odgovarja vsem kvalitnim zahtevam. Sicer pa objavljamo pismo, ki ga je v zvezi s tem odlikom poslalo podjetje Dravske elektrarne iz Maribora naši tovarni:

»Na sporočilo tovarne »Litostroj« in ogledu po obdelavi vašega odlitka pesta turbinskega tekača za agregat HE Srednja Drava 1 na kraju obdelave v tovarni »Litostroj«, čutimo prijetno dolžnost, da vam izrečemo vse priznanje za zahtevni in izredno kvalitetni odlitek.

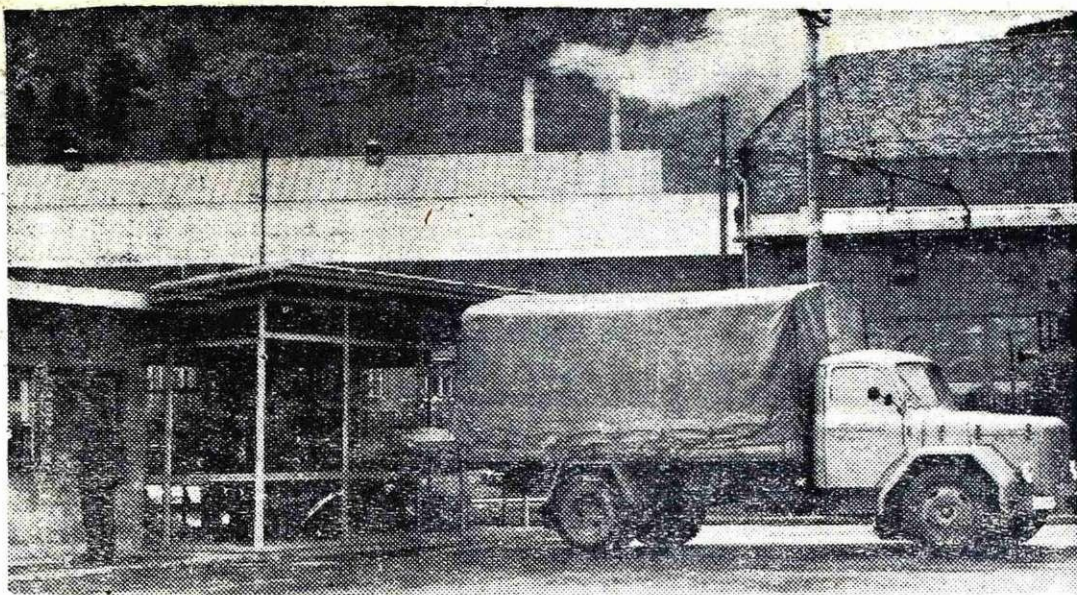
Posebna zahvala gre zato skupini livarjev pod vodstvom tovariša Rada Torkarja, ki je kljub izredni prostorski stiski in ostalim težavam prevzela veliko odgovornost naloge za izdelavo navedenega odlitka in jo tudi izvršila z največjo požrtvovalnostjo.

Računamo na vašo pomoč tudi v bodoče ter se zahvaljujemo vsem, ki sodelujejo pri izdelavi opreme za HE Srednja Drava 1.

S tovariškimi pozdravi!

Dravske elektrarne
Kapitalna izgradnja
Maribor

Temu priznanju in zahvali se pridružujemo vsi z željo, da bi naši vrli livarji tudi v prihodnje dosegli podobne in še večje uspehe.

Upravni odbor gradnje paviljona na parkirnem prostoru na Javorniku ne priporoča. Zgraditi bo treba higienske naprave in skrbeti za red.

Šesta seja upravnega odbora

Na 6. redni seji upravnega odbora, ki je bila v četrtek, 14. julija, so razpravljali o operativnem planu za julij, o izpolnjevanju akcijskega programa v prvem polletju letošnjega leta ter reševali tekoče probleme.

Poročilo o izpolnjevanju akcijskega programa v prvem polletju letos, ki ga je podal tehnični direktor, ugotavlja, da rezultati niso zadovoljivi, če jih primerjamo s prejšnjim obdobjem, razen pri prihrankih na material-

nih stroških, kar pa je predvsem zasluga plavžev, ki imajo zaradi rekonstrukcije zelo velik prihranek na koksu. S poročilom so se člani upravnega odbora strinjali in sklenili, da se v akcijski program za naslednja dva meseca kot osnovna naloga celotnega kolektiva predvidi redno obratovanje bluming in steckel valjarne, seveda pa pri tem vse ostale naloge programa ne smejo prav nič zgubiti na svoji važnosti.

Operativni plan so sprejeli in potrdili brez pripomb, ugotovili pa so, da izpolnjevanje planskih nalog v juniju ni bilo zadovoljivo. V razpravi po tem vprašanju so menili, da bomo morali naše delo mnogo bolje organizirati, če bomo hoteli naloge vsaj do konca leta zadovoljivo izpolniti.

Med tekočimi problemi, ki so jih reševali na tej seji, so med drugimi rešili tudi naslednje:

— Za uspešen remont, ki so ga vzdrževalci Javornika opravili v zelo kratkem času v valjarni tanke pločevine, je UO priznal temu obratu enkratno nagrado v znesku 2.000 N din. Naročili so delavskemu svetu vzdrževanja Javornik, da to nagrado razdeli med tiste vzdrževalce, ki imajo največ zaslug za ta uspešen remont.

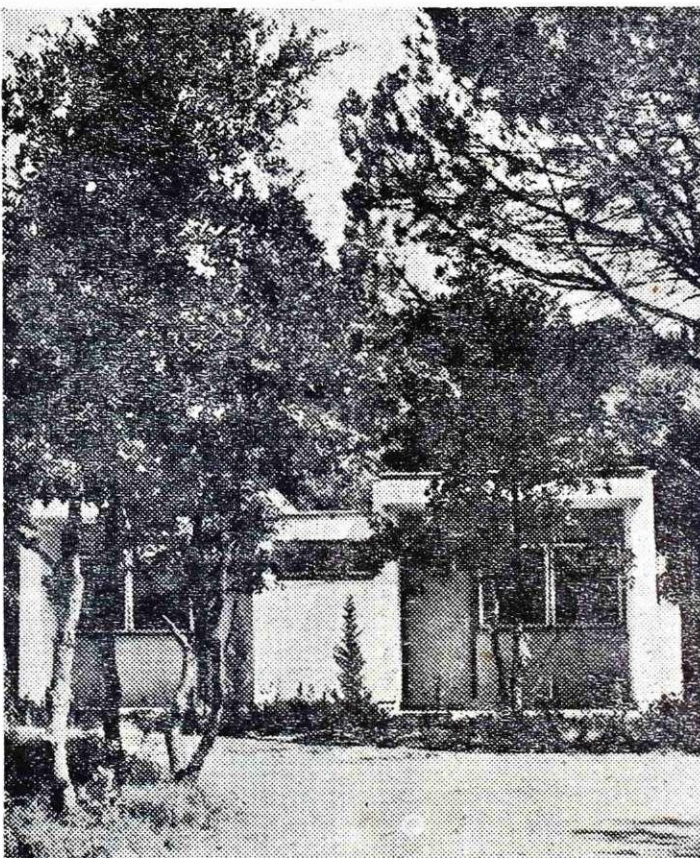
V zvezi z gradnjo gostinskega paviljona na parkirnem prostoru na Javorniku so na seji UO sklenili, da bodo sporočili skupščini občine, da gradnjo tega paviljona ne priporočajo, ker tam ni urejenih sanitarij in bo okrog paviljona vedno pone- snaženo in nered. Sklenili so tudi, da se organe skupščine opozori na morebitne škodljive posledice, ki bodo nastale, ko bodo v tem paviljonu začeli prodajati alkoholne pijače.

M. P.

ŽELEZAR

JESENICE, 23. julija 1966
LETO VIII

Poštšina plačana v gotovini
Številka 29

Hišica v počitniškem taboru v Biogradu. Reportažo objavljamo na 6. in 7. strani

OB DNEVU VSTAJE

Letos praznujemo 25-letnico odkar so se klicu Komunistične partije Jugoslavije odzvali prvi rodoljubi in odšli v gozdove ter se spoprijeli z veliko močnejšimi in do zob oboroženimi okupatorji. Zato je praznik dan vstaje, ki ga praznujemo v naši republiki že dolgo vrsto let, letos toliko pomembnejši in bodo dogodki ostali za vedno zapisani v zgodovini vseh jugoslovanskih narodov.

O herojskem odporu prvih partizanov — komunistov še vedno, čeprav je minilo že 25 let, pišejo po vsem svetu in hkrati občudujejo vse tiste, ki so se v času, ko je bila okupatorjeva sila izredno močna, drznili postaviti po robu. Mnogi so mislili, da bo peščico partizanskih borcev, ki se je začela zbirati v gozdovih na Mežakliji, Jelovici, pod Stolom in še drugod, okupator zmel v prah že v dobrem tednu. Vendar ni bilo tako. Kljub okupatorjevemu nasilju so se vrste partizanskih borcev v naših gozdovih množile. Vedno več jih je bilo, ki so se zbrali raje v temnih gozdovih, kot pa da bi upognili hrbet pred nemškimi zavojevalci in jim zvesto služili na vsakem koraku. Slehera okupatorjeva akcija, ki je bila uperjena proti slovenskemu in jugoslovanskim narodom, je doživela pravo nasprotje in prilila bencin na ogenj, ki se je še bolj razplamtel. Bolj ko so Nemci streljali naše rodoljube v Begunjah in gestapovskih zaporih ter množično preseljevali ljudi v koncentracijske taborišča, bolj je dozorevala želja po odporu za zmago in svobodo. Takrat, ko so Nemci mislili in tudi napisali v časopisu »Karawanken Bote«, da so partizanom ure štete, so začele na vseh krajih pokati prve partizanske puške. Nemci prav gotovo niso računali na tako hud odpor in so bili še vedno prepričani, da je vprašanje njihove zmage dokončno rešeno in da so v gozdovih le še ostanki manjših skupin ljudi, ki se zamen upirajo veliki fašistični premoči.

V prvih julijskih dneh 1941 pa so spoznali, da so kljub svoji strategiji, ki so jo tako cenili in opevali, udarili mimo. Priznati so morali prve izgube v borbah s slabo oboroženimi partizani. Na tihem so morali, čeprav neradi, priznati, da imajo težave v borbah s sovražnikom, ki ga ne vidijo. Veliko lažje so se borili na odprtih frontah, kot pa v temnih in nepreglednih gozdovih ter strnih skalnatih pobočjih. Nobena reklama, s katero bi prepričali naše ljudi, ni bila dovolj učinkovita. Kljub temu, da so z velikimi črkami pisali, da je Gorenjska njihova, je bilo stanje drugačno. Osvobodilna fronta je bila iz dneva v dan močnejša, ilegalcev pa na terenu in v gozdovih vedno več. S silo so hoteli razbiti Osvobodilno fronto ter uničiti slehernega aktivista, ki je imel zvezo s partizanskimi borci in edinicami. Toda partizanske zmage so dokaz, da so bila vsa prizadevanja okupatorjev in njihovih pomagačev jalova in zaman.

Od tistih dni, ko je v naših gozdovih odmevala partizanska pesem, je minilo že več kot 20 let. Spomini na slavne borbe naših partizanov bodo ostali v trajnem spominu. Spomini na vse tisto, kar smo doživeli med drugo svetovno vojno, pa bodo še bolj oživel, ko se bodo preživeli borci, aktivisti OF iz posameznih terenskih organizacij ter zaporniki in interniranci zbirali na proslavah ob našem velikem prazniku. Dogodki, ki so se odvijali med vojno po navodilu KP, ne bodo pozabljeni nikoli. Naša naloga pa je, da vse to opišemo in zbrane dokumente shranimo v muzejih NOB, saj jih bodo tudi tisti, ki bodo prišli za nami, z zanimanjem prebirali.

-or

DE šamotarna

Kako je z vzdrževanjem

Delavski svet delovne enote šamotarne je imel pred kratkim 4. redno sejo. Največ pozornosti so na seji posvetili proizvodni problematiki v juniju ter vzdrževanju.

Tehnično poročilo je na seji prebral obratovodja, ki je opozoril tudi na uspehe, saj je bil plan v juniju dosežen s 105,63 %. Zadovoljni so tudi s podatki o kvalitetni proizvodnji, čeprav so strojne naprave že dotrajane in slabo vzdrževane.

Poročilo omenja tudi nov sistem žganja, tako da uporabljajo vsako baterijo posebej. Dvostransko kurjenje preizkušajo že dalj časa in so rezultati pri proizvodnji šamota in dinas opeke zelo ugodni, vendar pa negativno vplivajo na korekturo cenika za dinas opeko.

Glede vzdrževanja strojev je predsednik delavskega sveta tov. Šorn poudaril, da je slabo, primanjkuje pa jim rezervnih delov. V bližnji prihodnosti bo treba urediti tudi evidenco rezervnih delov. Ugotavljajo tudi, da so včasih odhajali ljudje iz šamo-

tarne zaradi slabih osebnih dohodkov, sedaj pa odhajajo zaradi slabo vzdrževanih strojev, kar je razumljivo, saj delavec, ki je zaposlen pri stroju, ne more opravljati svoje naloge, kakor bi jo rad, če je stroj slabo vzdrževan. Najbolj problematični so zastoji pri »Pauker« stiskalnici, kjer imajo zaradi pomanjkanja kvalitetnih tesnil dnevno tudi do 4 ure zastojev. Tesnila naj bi že pred nekaj meseci izdelali v jermenarni, vendar zaradi slabe kvalitete usnja in še zaradi nekaterih drugih problemov to ni bilo mogoče. Po vsej

verjetnosti bo treba poiskati devize in tesnila dobiti pri firmi Pauker, če bomo hoteli, da bo 1000 tonska hidravlična stiskalnica dobro delala.

Z delom obeh polžastih stiskalnic smo bili še pred leti zadovoljni, sedaj pa sta že izrabljeni. Proizvodnja je manjša in razumljivo slabši tudi osebni dohodek delavcev, ki so zaposleni pri obeh stiskalnicah.

Delavski svet šamotarne meni, da bo treba popravila strojev opraviti v nočni izmeni, ko stroji ne obratujejo, zato da ne bi zaradi popravil ustavili stroja takrat, ko obratujejo. Na seji so bili navzoči tudi oblikovalci dinas opeke, ki so opozorili na slabo delo treh pnevmatičnih kladiv, čeprav so jih že popravili. Predlagali so, naj bi kladiva popravilo podjetje, ki se s takšnimi deli ukvarja. Pereče je tudi vzdrževanje vozičkov za prevoze, Eirich mešalca in še nekaterih drugih strojev ter jim bodo morali vzdrževalci posvečati več pozornosti. Ob koncu seje je delavski svet šamotarne sprejel še sklep, da je treba urediti evidenco rezervnih delov, kakor tudi evidenco njihove potrošnje in poskrbeti za pravočasno naročanje.

Razen tega sklepa je delavski svet še potrdil poročilo kadrovske komisije in sklenil, da je treba izmeriti delo žgalcev peči in ugotoviti pravilno normo za mletje kvarcita izpod 1 mm. Ker oblikovalci dinas opeke menijo, da sedanja norma ne ustreza, je delavski svet sprejel sklep, da je treba ponovno izmeriti njihovo delo, do takrat pa upoštevati stimulacijski faktor 1,40 %, vendar pa je treba odšteti slabo izdelane kose.

aR

Pri razkladanju pokvarimo preveč vagonov

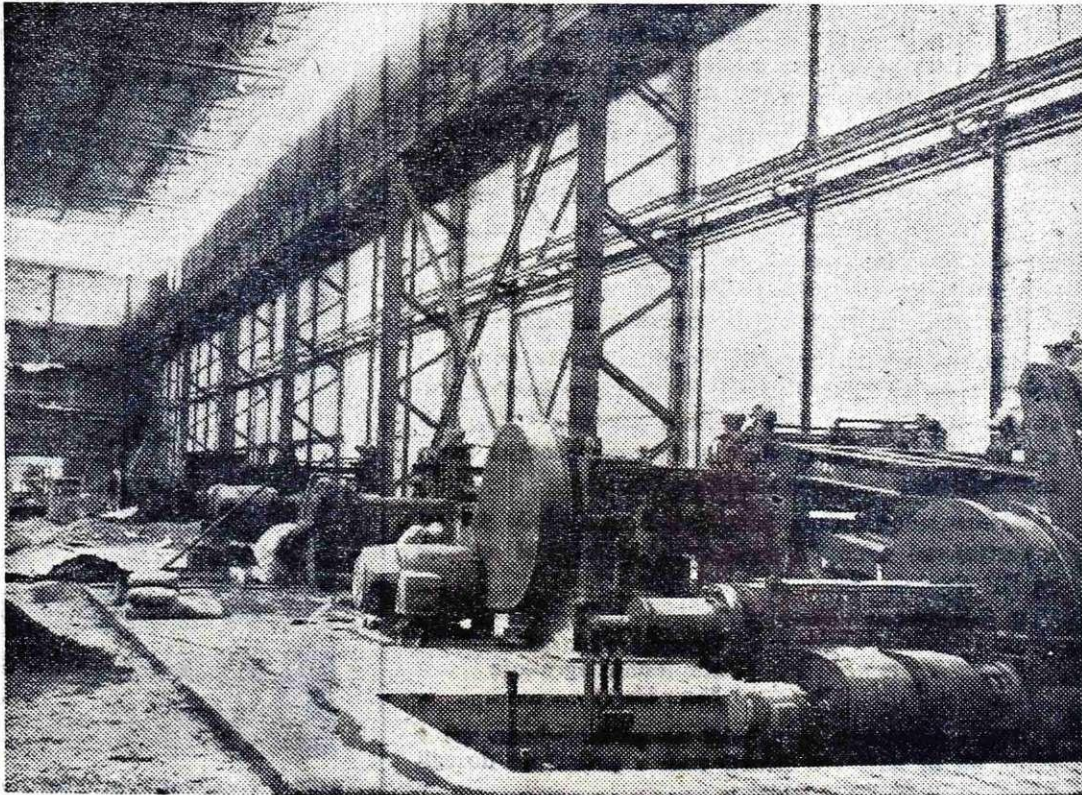
Za leta nazaj ugotavljamo, da pokvarimo pri razkladanju okrog 10 % vseh železniških voz. Zato smo na leto plačali okrog 28 milijonov S din za škodo in še 2.760 S din pavšalno za vsak vagon, ker ga v času popravila železnica ni mogla uporabljati; to je zneslo na leto še 15 milijonov S din.

Vagoni se največ pokvarijo, kadar razkladamo staro železo, rudo, grodelj, livarski koks in pesek. Te surovine razkladamo z magneti, polipi in grabilci ter če pri spuščanju in dviganju teh priprav nismo dovolj previd-

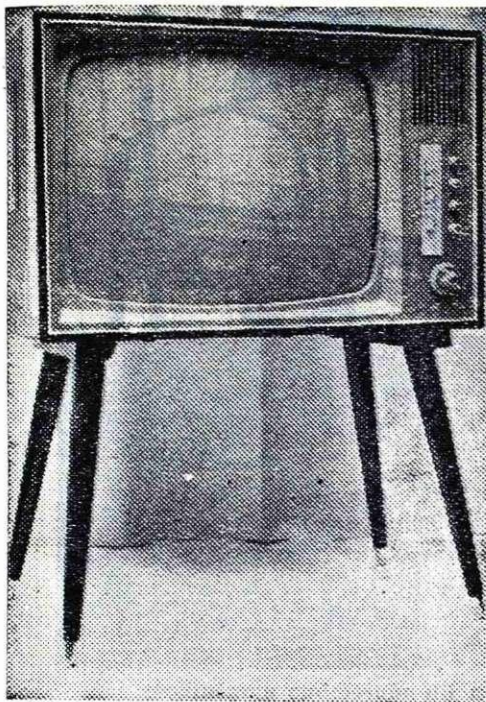
ni, predvsem lesene vagone hitro pokvarimo. Vedno smo poudarjali, da je treba tudi te stroške znižati, saj 43 milijonov S din na leto ni tako majhna vsota. Toda namesto izboljšanja opazamo od srede junija naprej poslabšanje.

Kurilnica Jesenice, kjer popravljajo te pokvarjene vagone, takole opozarja: »Naša vozovna tehnična služba ugotavlja, da je iz dneva v dan več okvar na vagonih, ki vam jih dostavljamo v obrate za razkladanje. Koncem junija in v začetku julija smo ugotovili, da se je z vašega

(nadaljevanje na 4. strani)

Iz nove valjarne Bela

Doslej že 83 televizorjev

Pred kratkim smo v »Železarju« objavili obvestilo, da si lahko člani našega kolektiva pod zelo ugodnimi pogoji kupijo televizorje zagrebške tovarne RIZ. Čeprav še ni dolgo tega, so vseeno doslej prodali že 83 televizorjev, prijavljajo pa se še vedno novi kandidati. Ker bodo na sindikatu sprejemali prijave še do 20. avgusta, ne bo odveč, če ponovimo pogoje za nakup televizorja:

TV sprejemnike RIZ, tip 222/0
po 1.917,60 N din
TV sprejemnike RIZ, tip 222/UHF
po 2.186 N din

Naročnik plača ob naročilu 400 N din, preostanek pa v šestih zaporednih mesečnih obrokih kot brezobrestno posojilo. Na ta način je omogočena nabava kvalitetnih televizorjev po znatno nižji ceni, naročniki pa ga bodo prejeli takoj, ko bodo vplačali prvi obrok, to je 400 N din.

Remont na težki progi zaključen

V ponedeljek zjutraj je težka proga v profilnih valjarnah na Javorniku začela spet normalno obratovati. Prejšnji teden so imeli redni letni remont (sliko remonta smo objavili v zadnji številki »Železarja«).

Pri remontnih delih so sodelovali vzdrževalci z Javornika in Jesenic, delavci, ki so zaposleni pri Vatrostalni v Zenici ter podjetje IMP iz Ljubljane, ki je obnovilo električno razsvetljavo, nekaj manjših del pa so opravili delavci gradbenega podjetja Projekt iz Kranja ter podjetja Elektromontaža iz Maribora.

Med remontom so zavarili počena valjna stojala na progi, popravili grebenjake

ter vse štiri dvizne mize. Vzdrževalci so obnovili oziroma zamenjali dotrajano konstrukcijo in ves dvizni mehanizem. Precej dela so imeli tudi na Osijek valjčnicah, kjer so morali zamenjati ležaje in zobata kolesa, valjčnice pa postružiti. To delo so delno opravili na Jesenicah in na Javorniku. Kakor vedno so tudi tokrat temeljito pregledali vse ogrevne peči. Delno so popravili okroglo Ignis peč ter IV. potisno peč, več dela pa so imeli pri tretji potisni peči, saj so morali obnoviti skoraj dve tretjini peči.

— or

ZAHVALA

Kolektivu poklicne gasilske in reševalne službe v železarni se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob odhodu v pokoj. Svojim dolgoletnim sodelavcem želim pri varovanju naše skupne imovine mnogo sreče in uspehov.

Alojz Kolman
Cesta talcev 6
Jesenice

Dopisujte v »Železarja«

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega moža

IVANA POGAČARJA

se zahvaljujem vsem njegovim tovarišem za izraženo sožalje, darovane vence, spremstvo na zadnji poti, poslovični govor in za vso izkazano tolažbo v težkih dneh.

Moja iskrena zahvala!

Slavka in Ivanček Pogačar

L.

Poslovanje talilnic v maju

NA PLAVŽU so planirali v maju 11.070 ton grodlja, izdelali pa so ga 12.153,4 tone. Odkar obstoja plavž, niso porabili na tono grodlja tako malo koksa kot v maju in sicer s kalom vred 771,49 kg na tono grodlja, planirali pa so 907,8 kg.

Znižanje je vidno tudi pri rudnem vložku zaradi manjše porabe surovin in zaradi spremenjene sestave. Tako so stroški za rudni vložek nižji za 169.359,60 N din, prihranek na koksu pa znaša 679.278,08 N din, pri predelavi pa so stroški nižji za 318.916,28 N din. Znižanje pri predelavi gre na račun visoke proizvodnje. Skupno so na plavžu v primerjavi s planom znižali stroške za 1.126.603,45 N din. Knjižno znižanje z upoštevanjem vseh

planirano din/t
dejanski stroški
vrednost proizvodnje

oddelkov pa znaša kar 1.197.135,83 N din. Kvalitetnega plana sicer niso dosegli, vendar je odstopanje minimalno.

V MARTINARNI so planirali 27.000 ton proizvodnje, proizvedli pa so le 21.751,03 tone. Po količini so tako zelo zaostali za planom, kvalitetno pa so izdelali boljše jeklo kot je bilo planirano. To je razvidno tudi iz naslednje primerjave:

1.052,17 N din
1.101,21 N din
1.067,12 N din

Zaradi zamenjav v sestavi vložka, manjše količinske porabe in razlike v cenah izkazujejo pri kovinskem vložku znižanje za 226.938,69 N din. Večji pa so stroški za kovinske dodatke, indijsko rudo in nekovinske dodatke in sicer za 214.343,93 N din. Pri neto vložku so stroški nižji za 12.602,06 N din. Končno skupno zvišanje stroškov v primerjavi s planom je v martinarni v glavnem posledica stroškov predelave zaradi nizke proizvodnje in znaša 1.066.795,55 N din. Knjižno zvišanje pa je nižje, znaša le 741.504,40 N din in sicer zaradi izdelovanja boljše kvalitete.

Na ESEA električni peči so planirali 3.320 ton, proizvedli pa 4.628,1 tone jekla. Zaradi večje porabe kovinskega vložka so večji tudi stroški za vložek in sicer za 77.890,14 N din. Stroški za kovinske dodatke so nižji za 1.009.900,65 N din. Pri indijski rudi, nekovinskih dodatkih in dobropisih so stroški za 14.403,42 N din večji v primerjavi s planom. Stroški predelave pa so zaradi visoke proizvodnje za 155.262,88 N din nižji.

Skupna razlika med planiranimi in dejanskimi stroški proizvodnje izkazuje 1.072.869,97 N din znižanja, knjižno znižanje pa le 104.997,16 N din, ker so izdelovali slabše kvalitete kot je bilo planirano.

Električna peč BBC je proizvedla 780,16 tone jekla nasproti planiranim 1.180 tonami. Pri kovinskem vložku so stroški večji za 132.986,93 N din, ker so uporabljali legirane odpadke, ki niso planirani. Kovinski dodatki izkazujejo pri stroških v primerjavi s planom zvišanje za 722.582,53 N din zaradi izdelovanja boljše kvalitete. Skupno so stroški na BBC peči v primerjavi s planom višji za 847.472,92 N din. Knjižno pa znaša to zvišanje le 328.724,43 N din, ker je bil kvalitetni program boljši kot je bilo planirano. Toda zaradi nizke proizvodnje so proizvodni stroški še vedno višji kot je bilo planirano.

V MÔDELNI MIZARNI so v maju opravili manj ur kot je bilo planirano, zato so tudi stroški za 58.388,42 N din nižji od planiranih.

V SIVI LIVARNI so izdelali 833 ton, planirano pa je bilo 835 ton. Ker je bila proizvodnja kvalitetna, so uspeli znižati proizvodne stroške v primerjavi s planom za 20.193,09 N din.

V jeklo livarni so planirali 113 ton proizvodnje, izdelali pa 97,8 tone. Ker so porabili manj surovin, so stroški za vložek v primerjavi s planom nižji za 42.475,54 N din. Stroški predelave pa zaradi nizke proizvodnje večji za 10.291,67 N din. Skupni stroški so v primerjavi s planom nižji za 32.183,87 N din, knjižno znižanje pa je zaradi boljše kvalitete proizvodnje še večje in znaša 39.850,17 N din.

V kovinski livarni so planirali 15 ton proizvodnje, dosegli pa 15.888 tone. Skupni stroški so v primerjavi s planiranimi nižji za 38.366,67 N din, knjižno znižanje pa znaša zaradi večje in kvalitetnejše proizvodnje kar 105.808,07 N din.

Na električni peči livarne so planirali 63.333 kg, dosegli pa le 8.199 kg. Zaradi izredno nizke proizvodnje so stro-

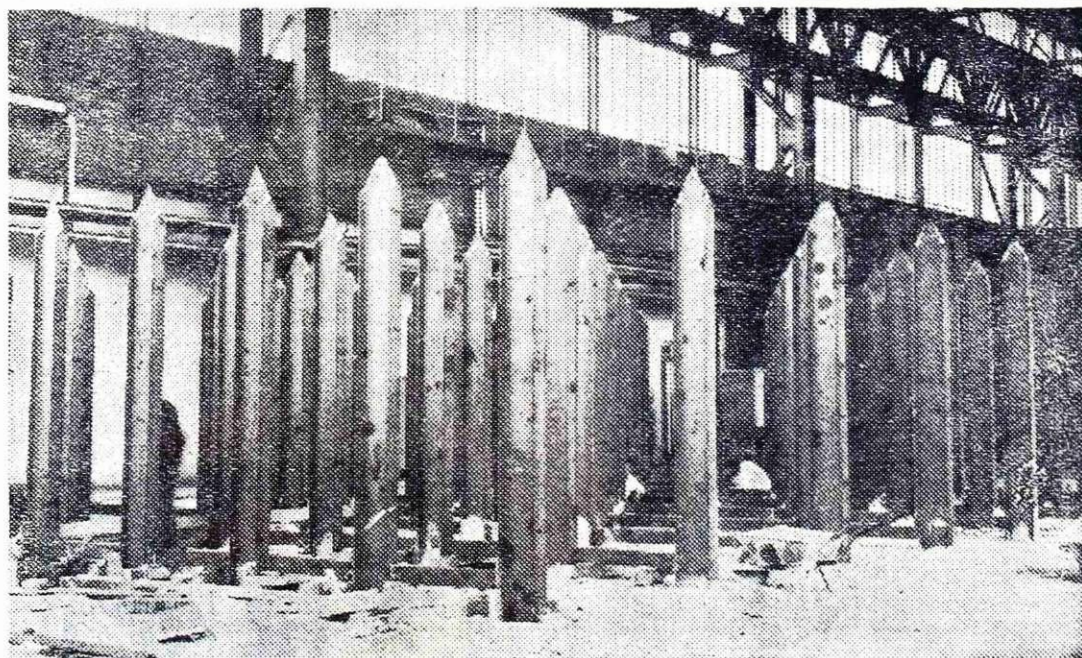
ški v primerjavi s planom višji za 10.370,31 N din.

V SAMOTARNI so planirali 1.670 ton proizvodnje, izk. Pri vložku so stroški delali pa 1.900,5 tone izdelani nižji za 29.077,65 N din, pri predelavi za 12.619,32 N din. Skupni stroški so v primerjavi s planiranimi nižji za 41.696,97 N din, knjižno znižanje pa znaša le 5.091,78 N din, ker je bil spremenjen kvalitetni program izdelkov.

Posamezni obrati v talilnicah so dosegli naslednje rezultate: plavž — 1.200.070,50 N din znižanja (skupno s kamnolomom in apnenico) martinarna — 741.504,40 N din zvišanja.

elektro jeklarna — 230.685,45 N din zvišanja (skupno z žarilnico in strugarno) livarne — 213.869,34 N din znižanja šamotarna — 5.091,78 N din znižanja

Skupni proizvodni stroški so bili tako v talilnicah v maju za 446.841,77 N din nižji, kot je bilo predvideno po planu.

V skladišču polizdelkov — vložka v jeklovleku je jeklenih stebrov vedno več

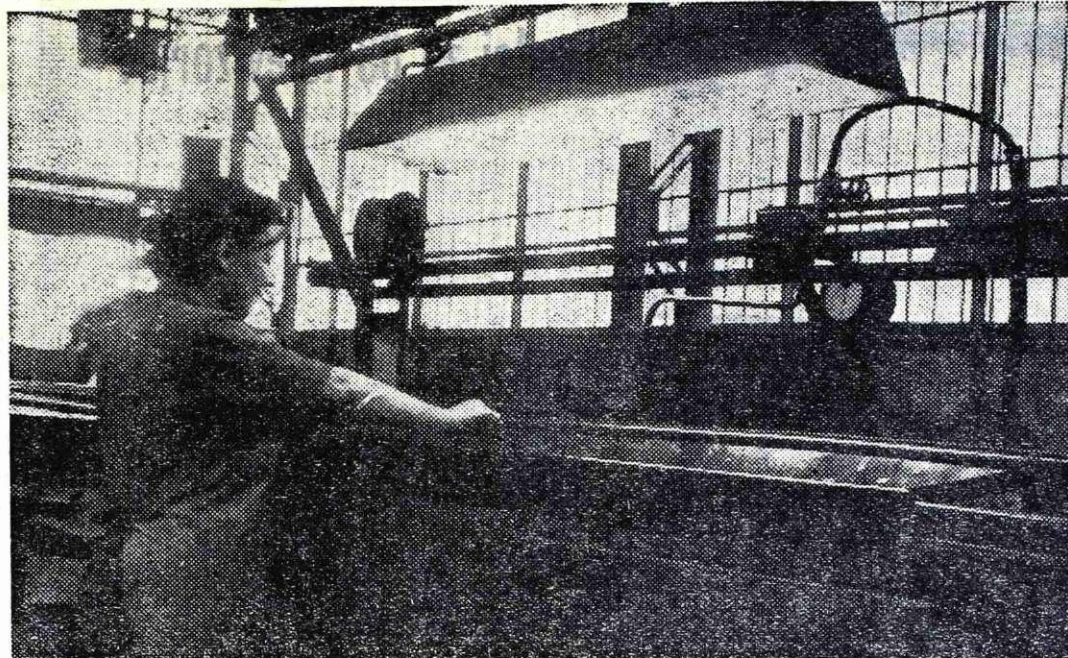
Pri razkladanju pokvarimo preveč vagonov

(Nadaljevanje z 2. strani)

območja vrnil pokvarjen skoraj vsak drugi vagon. Tako smo imeli 27. in 28. junija v naši vozovni delavnici v popravilu nad sto vagonov. Okvare so povzročene zaradi nepazljivosti razkladalcev. Tako je na posameznih vagonih na novo polomljenih in iztrganih tudi po 20 in več desk, izdrte so ojačilne vezi omar, odtrgane cele strehe zavornih utic in podobno. Poleg tega pogosto manjkajo deli vagonov kot vrata, ročice, celo

deli ležajev. Takšno uničevanje vagonov povzroča železnici ogromno škodo, gospodarstvo pa postavlja pred vprašanje, kako bomo zmogli prevoze. Da bi to stanje izboljšali, smo na seji našega delavskega sveta sklenili, da je treba zaostriiti kriterije pregleda ob vračanju vagonov z vašega območja, vso povzročeno škodo pa bomo v bodoče zaračunavali po stvarnih stroških in ne več po do sedaj veljavnih starih cenikih. Zato boste morali od 1. julija naprej, če se bo to nadaljevalo, računati z občutno večjimi stroški za povzročeno škodo.

Tako je torej opozorilo kurilnice in vsekakor smo dolžni nekaj ukreniti. Če bi res namesto kot doslej 10 % pokvarili vsak drugi vagon, bi škoda narastla za 400 % in če računamo povprečno dvakrat višjo ceno po stvarnih stroških, bi morali na leto namesto 43 milijonov plačati okoli 350 milijonov S din škode. To pa je velika vsota, ki je ni mogoče prenesti. Zato bomo morali v prihodnje razkladati vagono bolj pozorno, po razložitvi pa vse snemljive dele ponovno namestiti ter jih vračati take kot smo jih dobili. Verjetno pa bo v zvezi s tem potrebna določena revizija premijskega pravilnika za stojnine, ki naj bi poleg hitrosti razkladanja upošteval tudi okvare na vozovih. B.

Pregledovanje jeklenih palic je važen del procesa preden jih odpremimo naročnikom

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA — Sovjetski institut za gradnjo železarskih naprav je skupaj s Kolomsko tovarno za proizvodnjo težkih orodnih strojev izdelal novo hidravlično stiskalnico s pritiskom 2000 ton. Zanimivo je, da tehta ta stiskalnica le 4 tone in je visoka le 1,6 metra.

TURCIJA — V železarni Karabuk turške državne železarske družbe nameravajo povečati proizvodnjo grodlja na 600.000 ton letno. Da bi imeli za to proizvodnjo na razpolago dovolj koksa, so naročili pri zahodnonemškem podjetju »Dr. C. Otto & Comp. novo koksarniško baterijo z vsemi potrebnimi napravami, ki bo lahko dnevno proizvedla 800 ton koksa.

Elektronska kontrola SM peči

V japonski železarni »Kawasaki Iron Works« v bližini Tokia so ob koncu preteklega leta pričeli uporabljati elektronsko kontrolo za obratovanje SM peči. Za uspešno uvedbo tega sistema so že v letu 1961 ustanovili posebno raziskovalno skupino strokovnjakov, v kateri so bili inženirji specializirani za metalurgijo, kontrolne instrumente, matematiko in fiziko.

Največ težav so imeli pri razvijanju odgovarjajočega matematičnega modela za ta način elektronske kontrole. Vendar z intenzivnim študijem metalurških procesov in ob sodelovanju vseh angažiranih strokovnjakov so v aprilu 1965 dokončno pripravili odgovarjajoči model. Do 15. novembra istega leta so

izvedli še vse ostale priprave in nato pričeli z uporabo tega najnovejšega načina kontrole SM procesa.

S tem načinom kontrole lahko na podlagi rezultatov meritev in analiz določijo med SM procesom naslednje faktorje:

1. Količino potrebne železne rude, da dobijo ob raztalitvi vložka vedno enako temperaturo taline. Najugodnejši čas za dodajanje raztaljenega grodlja. Količino kisika, ki

je potrebna za taljenje in zaželeno temperaturo peči.

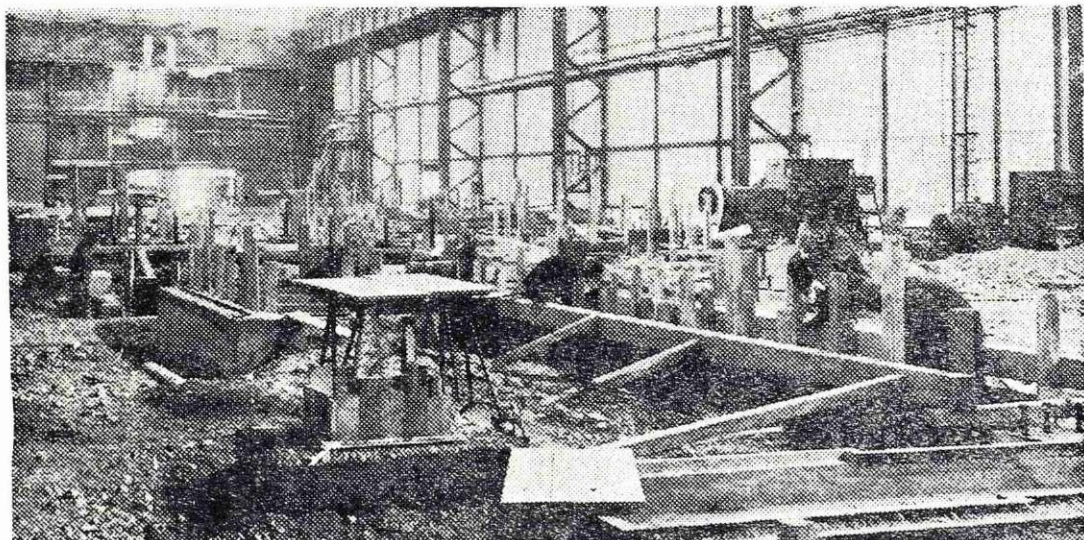
2. Potek razogljčenja med rafinacijo, čas dodajanja ferolitina in čas konca rafinacije.

3. Količina feromangana in feromolibdena, ki jo je treba dodati v livno ponovco.

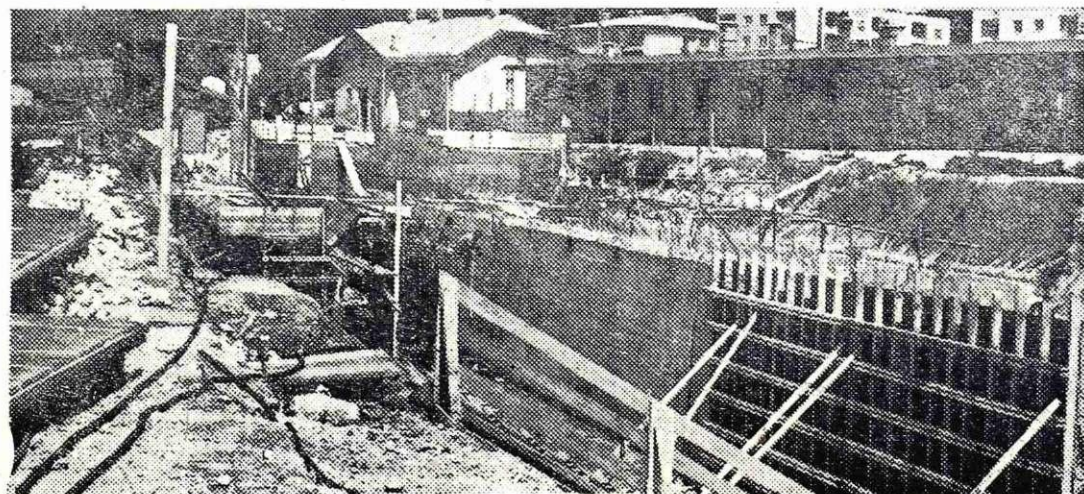
4. Ali je potrebno dodati sredstvo za ogličenje in če je, kakšno količino.

Dosedanja praksa uporabe elektronske kontrole SM procesa v tej japonski železarni je omogočila, da so dosegli boljšo in stabilnejšo kvaliteto proizvedenega jekla. Poleg tega so zmanjšali porabo dodatkov in povečali storitev peči.

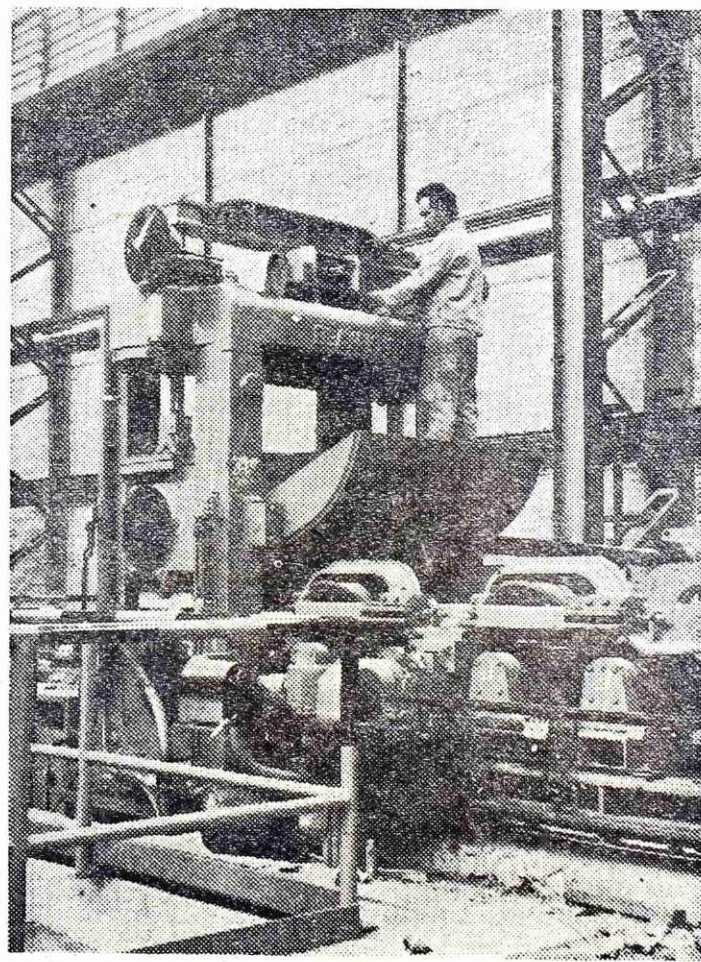
V železarni »Kawasaki Iron Works« proizvajajo cevi, razne profile in pločevino. K.

Linija rezanja na koncu bluming hale je tudi še v gradnji

Betoniranje 100-metrskega rova v novem skladišču koksa

V steckel valjarni hitijo z montažnimi deli

Novi predlogi za kvaliteto silika opeke

Skladno z zaključki komisije za jeklarne pri Združenju jugoslovanskih železarn je 8. in 9. julija zasedala v prostorih Metalurškega instituta v Ljubljani delovna skupina za ognje-vzdržno gradivo z namenom, da pripravi predloge za kvalitetni ognje-vzdržni material iz kvarcita, znanega pod imenom silika opeka, ki bo odgovarjal sodobnim tehnološkim pogojem pri pridobivanju kvalitetnega legiranega jekla v električnih pečeh. Na tem posvetovanju je sodeloval tudi Roman Stana, obratovodja šamotarne, ki je član te komisije.

Ugotovili so, da imamo že od 1. aprila 1964 jugoslovanski standard za ta ognje-vzdržni material, ki pa ne odgovarja več današnjim zahtevam v SM, še manj pa v elektro jeklarnah. Žal pa je te predloge podpiral eden največjih proizvajalcev silika opeke delovni kolektiv iz Gostivara in ni hotel upoštevati takratnih predlogov in pripomb komisije UJZ.

Odstotek silicijevega oksida oziroma aluminijevega oksida (za elektro in SM kvalitete) je vsekakor neustrezen in se komisija z njim ne more strinjati. Zaradi tako nizkega odstotka silicijevega oksida in visokega odstotka aluminijevega oksida bi se znižala zmehčevalna točka opeke na okoli 1660°, kar je po mednarodnih predpisih predvideno za uporabo v pečeh z nižjo temperaturo, nikakor pa ne za električne obločne peči.

Delovna skupina zato predlaga v primerjavi z obstoječim standardom tri kvaliteten vrste teh opek:

1. opeka, ki jo uporabljamo za zidanje obokov električnih obločnih peči;
2. opeka za zidanje spodnjih delov SM peči;
3. opeka za ostale potrebe v jeklarni.

Pri tem predlogu je komisija upoštevala, da imamo v Jugoslaviji praktično neizčrpne količine kvalitetnih surovin s 96 do 98 % silicijevega oksida, kar omogoča proizvajalcem izdelavo prvovrstne silika opeke za potrebe elektrojeklarn. Žal te do sedaj ugotovljene najbolj kvalitetne surovine z odgovarjajočim odstotkom kremenice uporabljajo le naša šamotarna, ki s tem seveda izpolnjuje

je nove zahteve predloga komisije pri UJZ.

Če nov predlog primerjamo z inozemskimi standardi, so naše zahteve še zmeraj manjše, saj angleški in ameriški izdelki vsebujejo najmanj 97 do 98 % SiO_2 . Po predlogu komisije pa naj bi vsebovala opeka za oboke električnih peči najmanj 96 % SiO_2 , ali 1 % več kot predvideva stari standard.

Se ostreje so zahteve pri Al_2O_3 . Angleži uporabljajo silika opeko, ki vsebuje največ 0,5 % tega oksida. V

Ameriki pa opeko s tako visokim odstotkom zavržejo kot neuporabno za zidanje obokov in električnih peči. V ZDA je največji dovoljeni odstotek 0,33 % Al_2O_3 .

Zmehčevalna točka je v Angliji predpisana nad 1685° C, v Ameriki in zahodni Nemčiji celo 1700° C.

Novi predlogi dopuščajo največ 1 % Al_2O_3 , za 0,5 % manj kot v starem predlogu in zmehčevalno točko najmanj 1690° C.

V naši železarni, ki je drugi največji proizvajalec silika opeke, smo te predloge v celoti osvojili. Zato je naš zastopnik predlagal, da naj Tovarna ognje-vzdržnega materiala v Gostivaru, ki je največji proizvajalec te opeke, poskuša izboljšati kvaliteto svojih izdelkov z uporabo kvarcita Mirne z Dolenjskega.

AVSTRALIJA — Z zahodni Avstraliji so 400 km od mesta Perth odkrili nova nahajališča železne rude v bližini nahajališč nafte ter zemeljskega plina. Ruda je hematitna s 65 % železa in cenijo zaloge na okoli 30 milijonov ton.

BRAZILIJA — Brazilska železarska družba »Cia. Siderurgica Nacional« namerava znatno povečati zmogljivosti za proizvodnjo surovega jekla v svoji železarni »Volta Redonda«. V dveh stopnjah izgradnje bodo dosegli letno proizvodnjo surovega jekla v višini 3,5 milijona ton.

JAPONSKA — Japonske železarne so dosegle v letu 1965 nov rekord v izvozu svojih izdelkov. Skupno so izvozile

9,91 milijona ton različnih izdelkov v vrednosti 1,36 milijarde dolarjev, oziroma 16,5 odstotkov vrednosti celotnega japonskega izvoza v tem letu. Največ so izvozile hladno valjanih trakov in sicer 1,17 milijona ton, 890.000 ton vroče valjanih trakov, 800.000 ton pločevin, 730.000 ton žice in 700.000 ton profilov.

NIZOZEMSKA — Neka nizozemska trgovska družba razmišlja o nenavadni ideji, da bi uporabila za transport peletov iz železnih rudnikov brazilske družbe v provinci Minas Gerais do Rio de Janeiro 400 km dolg cevovod. Vendar bodo najprej izvedli praktične poskuse, da bodo ugotovili, če je takšen transport peletov sploh možen.

Plavž in LD konvertorji v železarni Sakai

V japonski železarni »Sakai«, ki pripada največji železarski družbi »Yawata Iron & Steel Co.«, sta pričela obratovati v juniju preteklega leta nov plavž in LD jeklarne. Rezultati enoletnega obratovanja obeh naprav so izredni in je zato prav, če jih posredujemo tudi našim bralcem, da bodo lahko videli, kje je danes tehnika na področju proizvodnje grodlja in surovega jekla v LD konvertorjih.

Plavž ima premer talilnika 10 m in koristno prostornino 2.047 m³ in je v devetih mesecih obratovanja dosegel povprečno dnevno proizvodnjo 3.457 ton ali 1,7 ton dnevno na m³ koristne prostornine. Rekordno dnevno proizvodnjo je dosegel 22. maja letos in sicer 4.196 ton.

Ob upoštevanju uporabe dodatnih goriv, kot sta zemeljski plin in mazut, dosežejo plavži takšnih dimenzij običajno povprečno porabo koksa okoli 520 kg na tono grodlja. Vendar plavž v železarni Sakai je dosegel v februarju letos porabo koksa brez dodajanja mazuta 499 kg na tono, kar je brez dvoma izredno nizka številka.

Takšne izredne uspehe pri proizvodnji in porabi koksa so dosegli z dobro pripravo in izbiro vsipa ter stalno visoko temperaturo zraka — 1.050° C. Vsip vsebuje preko 80 % samohodnega sintra, ostanek so peleti in klasirana ruda. Ugotovili so, da lahko dosežejo najugodnejše proizvodne rezultate, če uporabljajo poleg sintra in peletov še klasirano rudo in sicer na dimenzije v mejah od 8–25 mm.

V juniju preteklega leta sta pričela obratovati v kisikovi jeklarni tudi dva LD konvertorja po 170 ton. Ko so premagali začetne obratovne težave, so dosegli povprečno mesečno proizvodnjo

okoli 130.000 ton surovega jekla.

Eden izmed vzrokov za tako visoko proizvodnjo obeh konvertorjev je bila tudi rekordna vzdržnost njune ognje-vzdržne obzidave in sicer v povprečju 700 šaržev. Letos v maju so dosegli celo rekordno vzdržnost 736 šaržev in izredno nizko porabo opeke 2,4 kg na tono jekla. Tako izredno dobro vzdržnost obzidave so lahko dosegli iz naslednjih vzrokov:

- uporabljali so dobro opeko,
- posvetili so posebno pozornost izvedbi obzidave,
- grodelj, proizveden v plavžu, je imel vedno isto kemično sestavo, kar je imelo ugodno posledico na potek samega tehnološkega procesa v konvertorju in s tem na manjšo obrabo obzidave.
- imeli so vedno precej enako kemično sestavo žlindre v konvertorju, kar velja še posebej za vsebnost železa. To je prav tako omogočilo boljši potek samega procesa in s tem manjšo obrabo obzidave.

Oba konvertorja obratujeta po tako imenovanem »OG«

procesu, ki je tudi patent japonske železarske družbe »Yawata«. Pri tem procesu je žrelo konvertorja, skozi katerega odhajajo dimni plini, zaprti in je s tem omogočeno izkoriščanje vročih dimnih plinov, ki vsebujejo 70–75 % CO. Vendar edina prednost tega načina ni samo v izkoriščanju dimnih plinov, temveč je s tem onemogočeno tudi izmetavanje taline med pihanjem kisika. S tem pa dobimo tudi večji izplen surovega jekla iz konvertorja. Po podatkih iz te železarne dosežata dva konvertorja izplen med 91,5 in 92,0 %, kar je izredno visoko, saj se giblje izplen pri LD konvertorjih običajno med 87 in 89 %. Kot vzrok tako visokega izplena navajajo poleg že omenjenega zaprtega žrela konvertorja izredno enakomernost poteka procesa z ozirom na enakomerno sestavo grodlja, ki ga uporabljajo.

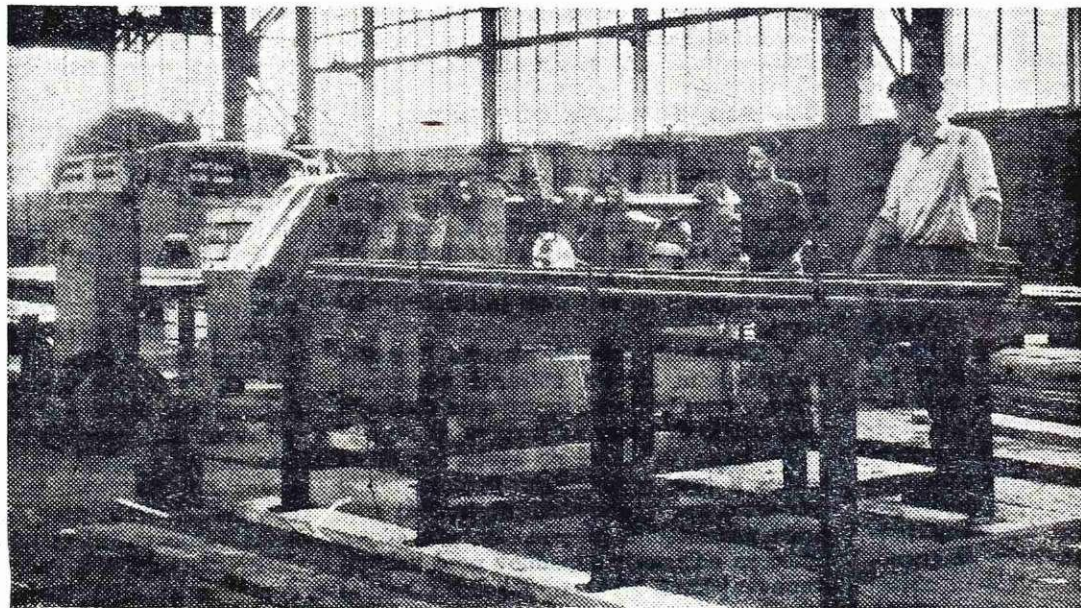
Zgornji podatki nazorno kažejo, da spadajo japonske železarne z ozirom na izredno razvito tehniko pri proizvodnji grodlja in surovega jekla med najnaprednejše na svetu. K.

Kaj bo novega na Koroški Beli

Na Koroški Beli so v šestih stolpih že vseljene družine; to je 120 stanovanj. V dokončni fazi izgradnje pa so še trije novi stolpi — 60 novih stanovanj, ki bodo izročeni ljudem do konca jeseni ali pa še prej. Potekajo pa tudi že razprave, da bi zgradili še dva stolpi; torej še 40 novih stanovanj. V tem primeru pa bi bilo treba

podreti staro šolo na Koroški Beli in gasilski dom. S tem v zvezi pa bi bil na Koroški Beli urejen tudi parkirni prostor za lokalne avtobuse in urejena bi bila tudi cesta. V najkrajšem času pa bo SGP Gorica tudi začelo z gradnjo nove trgovine poleg šolskega igrišča na Koroški Beli.

V. K. Marjetin

Ravnalni stroj v novem jeklovleku na Belškem polju že obratuje

Drugo leto spet v Biograd!

Sredi preteklega tedna se je iz Biograda na moru, kjer ima železarna svoj počitniški tabor, vrnilo okrog 180 naših sodelavcev in njihovih svojcev. Nekateri so bili v Biogradu že lani, večina pa je bila v novem počitniškem taboru letos prvič.

Po osvoboditvi smo imeli najprej počitniški dom v Crikvenici, nato pa smo zaradi vedno večjega zanimanja naših sodelavcev za leto-

kjer je tabor zgrajen, tako posrečena, da se jim zdi kakor v pravljici. Projektant je imel verjetno namen, da bi tabor projektiral tako, da bi

med najlepšimi ne samo v Biogradu, temveč tudi daleč naokrog. Sedaj imamo prostor, ki bo odgovarjal za dolgo vrsto let in ne bo se nam treba več seliti iz kraja v kraj. Vprašanje je le, če bo vodstvu tabora in našim sodelavcem, ki bodo v bodo prihajali v Biograd, uspelo obdržati red in čistočo v taboru. Od vseh nas bo odvisno, da bo tabor ohranjen in bo tudi čez pet ali deset let videti, kakor da je bil šele pred kratkim zgrajen. Kljub temu, da naši sodelavci in njihovi svojci prihajajo na dopust zato, da se sprostijo in naberejo novih moči, pa le ne bo odveč, če posvetijo nekoliko več pozornosti okolici hišice in centralne stavbe, kjer je kuhinja, jedilnica in klub. Omeniti je treba, da vodstvo tabora vzorno skrbi za redno vzdrževanje zelenih površin v taboru, ki je potrebno zaradi velike vročine.

Bivanje v našem počitniškem taboru v Biogradu je prijetno za vse. Na svoj račun pridejo tisti, ki si želijo sonca in prijetne osvežitve v

morski vodi. Plaža je oddaljena le nekaj minut od tabora in prav zanimivo je gledati, kako cele družine, opremljene z blazinami, žogami in ostalimi rekviziti v dolgi koloni odhajajo na plažo, proti večeru pa se spet vračajo v tabor.

V taboru se prijetno počijo tudi tisti, ki se bojijo sončnih opeklin in se ob hudi sončni pripeki raje zadržujejo v borovem gozdiču. Tudi za otroke naših sodelavcev je lepo poskrbljeno. Na igrišču so gugalnice, tobogan in ograjen prostor z gleno, je vedno živahno. Prav tako je poskrbljeno za rekreacijo starejših. Nekateri merijo svoje moči na balinišču, drugi se zabavajo pri mizici za namizni tenis, ali pa v klubski sobi ob partiji šaha. V taboru je tudi rekreator, ki izdaja rekvizite in iz knjižnice knjige. Razen tega organizira tudi tekmovanja in poučuje otroke plavanja. Skratka, v taboru je poskrbljeno, da se nihče ne dolgočasi. Za tiste, ki se zanimajo za lepote oziroma druge kraje, pa so or-

Plaža je v Biogradu primerna za kopanje in tudi

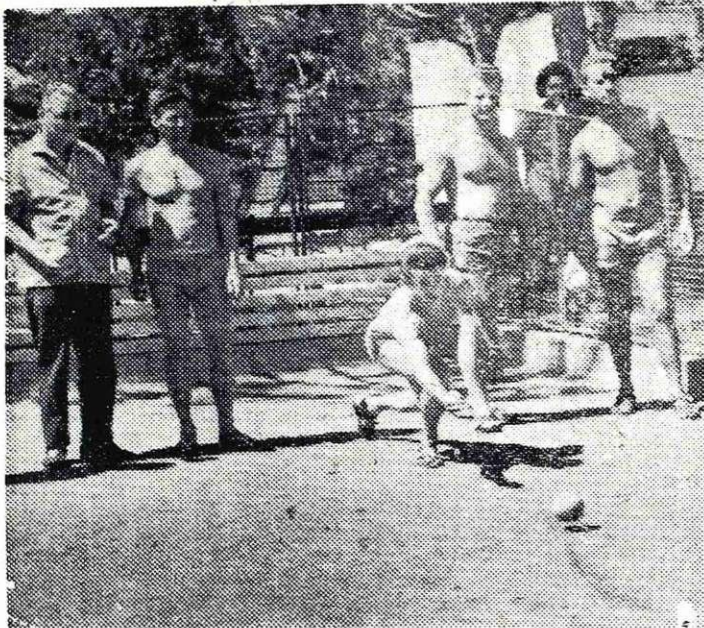
organizirani izleti na Kornate in k slapovom Krke.

Tudi s hrano so bliji gostje v pretekli izmeni zadovoljni in splošna ocena je bila: »Hrana je kvalitetna in tudi obroki so tolikšni, da zadovoljijo še tako razvajenega gosta.«

Plaža je skupna za vse goste, ki letujejo oziroma so na dopustu v Biogradu. V morski vodi, ki v dolžini 200 m

sega le do prve kopalnice, ki je tudi po di. Zelo zanimivo je, da na plaži vedno najdemo številne palčke, ki so jih tam položili seničarji na ostoru kar pogosto pripomne smor račun turistov Biograda, ki l mu zadržanju grad se vedno vsega, da bi b urejena remala bin za preobla so na plaži pog neno plačo kiosk, katere li razne revije sane v različni

Po izletnem panju mobilni jajo goje iz v Biograda. Nel raznjice, rib, pršuta i dobre tudi sicer nem ru. Mora bi k ti o am, da ustrezen način, več gotov v večini u ru. Ne bi bilo večkrat eni

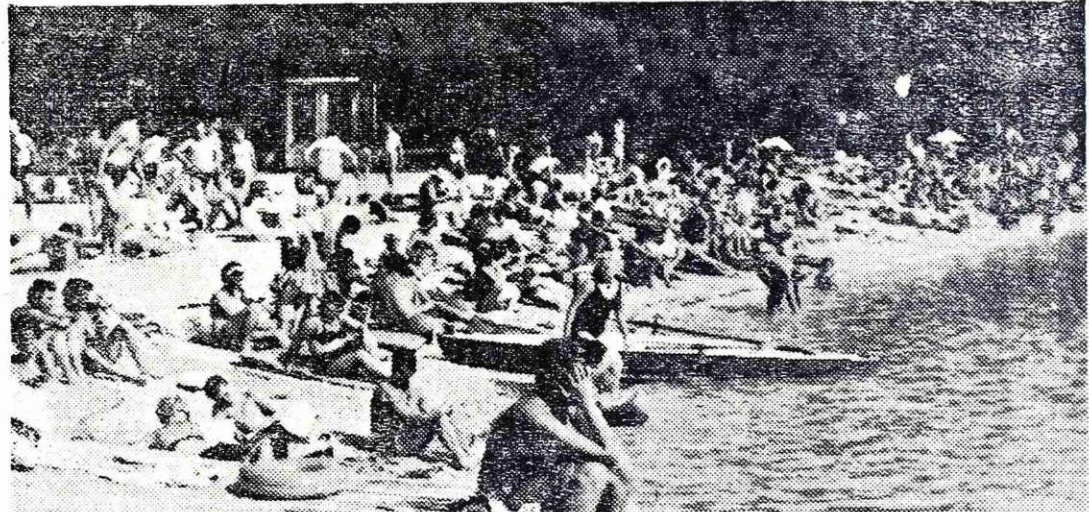
Balnanje je v taboru zelo priljubljeno

vanje ob morju več let iskali ustrzen prostor. V Biogradu in Vodica so naši sodelavci bili na dopustu še pod šotori, pozneje pa so bile v Lukšiču že postavljene lesene hišice. Vendar vse te lokacije niso ustrezale, končno pa nam je le uspelo poiskati prostor, ki se v velikih meri razlikuje od vseh prejšnjih lokacij.

Gostje, ki so se mudili 12 dni v Biogradu, so bili preseščeni in navdušeni nad lepo urejenim taborom. Nekateri so menili, da je izbira mesta,

se posamezne družine jesenjskih železarjev tudi na dopustu počutile kakor doma. Za nameček samo še sonce, morska voda in kvalitetna hrana. Vsekakor je bil namen dosežen in gostje, ki se mudijo v Biogradu, se počutijo kakor doma. Ni jim žal tistih nekaj ur, ko se vozijo z avtobusom z Jesenic v Biograd, po 12 dneh pa spet nazaj.

Naši sodelavci, ki so v pretekli izmeni bili na dopustu v Biogradu, povsem upravičeno menijo, da je naš tabor

Na plaži je vedno dovolj kopalcev iz raznih krajev in držav

Svarun: Včeraj, danes, jutri ...!

(Razmišljanje o življenju ljudi drugod in pri nas)

ONESNAŽENOST MEST!

Onesnaženost zraka in vode sta stalna spremljajoča pojava velikih in tudi manjših mest. Manj pogosto pa pomislimo na onesnaženost, ki bi lahko rekli, da je duševnega izvora. Onesnaženje zraka v mestih je tesno povezano s splošnim zdravstvenim stanjem prebivalcev. Preiskave so pokazale, da zapašenost, zasmraženost in zadimljenost ozračja nad mestom lahko zmanjša do trideset odstotkov sončnih žarkov dostop. To vsekakor škodljivo vpliva na odpornost prebivalcev, na zdravje otrok in povečuje število najrazličnejših obolenj.

Viri onesnaženja so zelo različni. V novem času se klasičnim virom pridružujeta dva, ki bi jima morali posvetiti še posebno pozornost. To so izpušni plini motornih vozil in spremenjeni načini kurjenja v stanovanjih in kuhinjah. Trdijo, da ima polovica pariških voznikov takšnih stalno v krvi takšno količino ogljiko-

vega monoksida (od izpušnih plinov), da je moč govoriti o prvi stopnji zastrupitve. Pri kurjenju bomo morali biti pozorni zlasti na mazut kot vse bolj množično uporabljeno kurivo, kajti prav zaradi kurjenja z mazutom prihaja do dokaj povečane onesnaženosti. Razmišljanje o čistilnih napravah zato nikakor ne bi bilo odveč.

Se težavnejša je preskrba z vodo. Nad dvesto milijonom ljudi na svetu vode primanjkuje, težko pa je reči, koliko število ljudi je prisiljenih uporabljati onesnaženo in okuženo vodo. Na svetu je zdaj položaj takšen, da je v bolnišnicah v povprečju vsak četrty bolnik žrtev neprimerne vode. V neurejeni preskrbi z vodo so tudi žarišča takšnih bolezni, ki se v danih pogojih lahko razširjajo na ogromna prostanstva ali na ves svet. Tako je znano, kje so žarišča endemične kolere in obstoje zelo resna opozorila svetovne zdravstvene organizacije, da svet lahko pričau-

kuje iz teh mestnih žarišč najhujše, če ne bodo našli možnosti za ureditev preskrbe z zdravno vodo.

V 75-tih deželah v razvoju ima le ena tretjina prebivalcev vodno napeljavno v stanovanju ali na dvorišču. Druga tretjina ima omogočen dostop do javnih vodnjakov, ostali ljudje pa se zaenkrat zadovoljujejo z zajemanjem vode iz rek!

MESTA, TOVARNE ODPADKOV!

Količina odpadkov v vseh mestih neprestano narašča. Množi se količina ostankov hrane, papirja; konzervnih škotel, steklenic, odvrženega rastlinja, ostankov pohištva, smeti in drugih predmetov. Ti odpadki privabljajo najrazličnejši mrčes. Najobičajnejši so roji muh in različni glodavci.

V Združenih državah severne Amerike znašajo letni stroški zbiranja odpadkov, njihovo odvažanje in uničevanje dvanaest tisoč petsto dinarjev na prebivalca.

Ni treba iti daleč po svetu, da bi se soočili s tem problemom. Nemara lahko ostanemo kar v domačem svetu. Saj smo priče zasmetenim ulicam, smradu okrog posod za odlaganje odpadkov pred večjimi stanovanjskimi bloki in smetišču onkraj koroške železniške proge. Pred dvema letoma smo se ukvarjali še z osnovnim

vprašanjem, kako kupiti cestno vozilo, ki bo omogočilo higiensko odvažanje odpadkov in smeti. Zdaj smo to vprašanje rešili in stoji pred nami kopica log, ki jih terja higijenski režim in ravnanje smetmi ter splošna higijenska vzgoja prebivalcev. Nekoč sem slišal, da je Šved skem vedo tole: kdor vrže na tla, tamenografsko vstopnico ali trolejbusno vozovnico, ni Šved, temveč tujec. Kak neprisadeto mečemo pri nas na pločnik, ulice ali zelene površine vse od pomarančnih lupin do raztrganih odpadkov žog in od ovojnega papirja lučk do papirnate embalaže sadnih sokov.

Posebno vprašanje je mestna kanalizacija. Nihče ni mogel nikdar v preteklosti zasnovati tako dimenzioniranih kanalov, da bi ustrezali potrebam podsestene prebivalstva v mestu. Zato bi bilo napamisliti, da imamo težave z urejanjem kanalizacije le pri nas. One nastopajo povsoposvetu in ponekod v najrazvitejših deželah imajo z njimi prav tolikšne težave, kakor mi. Za jeseniško kanalizacijo vem, kakšna je in prav dobro vem, da bi treba vanjo vložiti še mnogo sredstev.

Preskrbljenost z vodo je zelo tesno povezana s kanalizacijskim sistemom. Tam, kjer zajemajo ljudje še vodo iz rekin potokov, je tudi količina odpadkov manjša

palce in tudi za otroke, ki še ne znajo plavati

a le do pasu, se stalno plje tudi po 100 in več lju. Zelo zanimiv je pogled na palce, na plaži pa slišiš go- goico številnih gostov iz ogih evropskih držav. Ko- cev je toliko, da se Je- tičani na obsežnem proru kar pogubijo. Kritične pombe smo slišali le na un Turističnega društva v ogradi, ki kljub izredni i zanižanju gostov za Bio- id še vedno ni napravilo ga, da bi bila plaža bolje ejena. Remalo je tudi ka- i za preoblačenje. Kopalci na plji pogrešali tudi ce- no plačo in morda še sk, v katerem bi prodaja- razne revije, časopise, pi- je v različnih jezikih.

o izditem sončenju, ko- nju in obilni večerji odha- o gosje iz našega tabora Biograda. Nekateri si želijo injičev rib, daimatinskega šuta in dobrega vina, ki ga li sicer nemanjka v tabo- . Morda bi kazalo razmisliti o tem, da bi poiskali trezen način, kako bi čim 5 gostov zadržali tudi večernih urah v tabo- . Ne bi bilo odveč, če bi čkrat v eni izmeni organi-

zirali družabne večere s p'e- som, podobno kakor pred dr- žavnimi prazniki in ob poslo- vilnem večeru.

Vsak večer in ne samo ob družabnih večerih bi go- stom lahko postregli z raz- njiči, čevapčiči in morda tu- di z ribami in drugimi dal- matinskimi specialitetami ko je vendar kuhinja na razpo- polago.

Dopust je torej zanami, dvanajst lepih dni, ki smo jih preživeli v lepem spomi- nu. Ob koncu se je treba za- hvaliti vsem vsem, ki so nam omogočili prjetno bivanje v Biogradu. Mnogi, ki so bili na dopustu v pretekli izmeni, pravijo: »Drugo leto pridemo spet, saj se v našem novem taboru počutimo tako kakor doma na Jesenicah.«

- or

Dopisujte v ŽELEZARJA

stno v žilo, ki dvaja je od- to vnašanje pica nog, ki n ravnanje s a vzgoja pre- da ni. Šved- a tla nema- oledbu vo- tujed. Kako as na pločni- ie vse od po- anih g mastih i lučko pa- okov.

stna kanaliza- v preteklosti anih kanalov, deseterjenega bi bilo napak urejanem ka- stopajo povsod zvitejši deže- vlikšne težave nalizajo ve- o vemo da bo o sredstev.

zelo temo po- stemom. Tam, o iz rek in po- plake njanja.

Danes primanjkuje vode mnogim svetov- nim mestom v različnih deželah. Kritične- mu pomanjkanju vode se je na primer francoska prestolnica Pariz v letu 1959 komaj izognila. Melbourne in New York sta pred tem, da bosta zašla v težko vod- no krizo. Zato bi bilo nemogoče misliti, da lahko v Jugoslaviji in na Jesenicah popolnoma tekoče rešujemo te tako težke probleme. Ob tem ne mislim, da bi se lahko zadovoljili z njihovim odlaganjem v neskončnost. Želim le opozoriti, da je tudi v socialistični deželi, ki se izvija iz zaostalosti, težko reševati probleme, ki de- lajo ogromne težave celo najrazvitejšim deželah. V lanskem letu smo začeli in- tenzivno reševati preskrbo jeseniškega mesta z vodo in letos gradimo prvo fazo bodočega novega vodovoda z zajetjem v Peričniku. Če bo do jeseni položen vodo- vod iz Peričnika do zbiralnika na Mlakah, bomo imeli že prihodnjo zimo vedno za- nesljivo polne vsaj obstoječe cevi. V na- daljnji igradnji pa bo treba zame njati cevovod od Mlak do Bolnice s cevmi več- jega profila in postopoma nadomestiti znatno dotrajano vodovodno omrežje v mestu. Za to bo treba vložiti še dosti sredstev.

**PRIHODNJIČ:
MESTNI HRUP**

MIHA KLINAR ČAS NA BREZGESTJU II. del LETAKI

12. nadaljevanje

In potem (bilo je 1. maja pred štirimi leti) je Jože šel. Dopoldan pri praznovanju na Poljanah sta bila še skupaj. Peli so, potem so se slikali, on spredaj, sedeč na tleh z mandolino v rokah, Jože pa tik za njim z rokami, oprtimi na njegova rame- na. Toda niti z besedico mu ni omenil, da ga bo vzela noč in ga z nekaterimi tovariši ponesla čez Karavanke in od tam preko Švice in Francije na dolgo pot v Spanijo. Ko je zvedel za Jožetov od- hod, mu je zameril, ker mu tega ni zaupal in ker se ni niti poslovil od njega.

To ga je dolgo razjedalo. Ko bi ne bila z Jože- tom prijatelja, bi njegov molk razumel. Toda ali je bilo takrat njuno prijateljstvo res še tako globoko kakor včasih? Ali ga ni sam zmanjševal, ko se je izogibal Jožeta v bojazni, da bi ga pregovoril, naj bi zapustil varen dom in se podal v nevarnost in negotovost, kakor da bi lahko samo na ta način iz- polnil revolucionarno dolžnost.

In naposled, ali je kaj pomagalo, da so mnogi odšli na daljino pot. Velesile so se poigrale s špan- sko svobodo in zahodnjaki, predvsem Angleži so na tihem pustili Hitlerju in Mussoliniju svobodne roke pri podpiranju španskih fašistov, kakor so mu mirno prepustili Avstrijo, Sudete in Češko. Šele po Hitlerjevem napadu na Poljsko so se zganili, potem pa doživljali poraze, tako da je danes skoro vsa Evropa v Hitlerjevih rokah.

Toda zakaj bi ga to pekilo, če ne pekli tistih, ki so pred Hitlerjem položili orožje.

Rad bi odrinil misli od Jožeta, a ga je prešinila druga božeca misel, o kateri so v tovarni že vse dni govorili. Prav lahko se zgodi, da bo Hitler sedaj na- padel in pospravil Jugoslavijo, potem pa pozapr kakor svojčas v Nemčiji vse komuniste in sociali- ste. Nekateri so sicer upali, da tega zaradi pakta s Sovjetsko Rusijo ne bo poizkušal. Toda to upa- nje so drugi ocenili kot jalovo. Ko bi bil ta pakt prijateljstvo, potem bi Hitler razpusil koncentra- cijska taborišča in izpusil nemške komuniste. Ta pakt ni prijateljski, je samo nenapadaini, ker bi si Hitler rad zavaroval hrbet, a Rusija bi rada gradila socializem.

»Pod Hitlerjem ne bi rad živel.«

A zakaj se trapi s takimi mislimi, namesto da bi spal. Oči ga vedno bolj skele in še bolj možgani. Ce ne bo kmalu zaspal, bo moral zvečer neprespan na šiht. Popoldan mu bo vzel Jože.

Moral bi nehati misliti, potem bi zaspal. -A kako naj pogasi to žerjavico, ki ga skele v možganih in prižiga plamene misli, prav tiste plamene, ki najbolj žgo, najbolj skele...

»Pravzaprav sem že pred leti vedel, da si sla- bič. Zato te nisem nagovarjal, da bi šel z nami. Zabubil si se v svojo družino. Izogibal si se nalo- gam. Nisi bil pripravljen trpeti za stvar kakor drugi. Spoprijaznil si se s časom. Nisi hotel videti pekla, ki ga sodobnost pripravlja človeštvu. Ne iz- govarjaj se na ženo in na družino! Tudi drugi so imeli žene in družine, a so vseeno šli. Nekateri so za vselej ostali na fronti pred Madridom ali pred Teruelom ali v Aragoniji. Samo v besedah si so- drug, v srcu pa si se pomalomeščanil.«

Jožetov obraz je strog. Njegove sivo modre oči mu vidijo v dušo in njegove besede so kakor bič, ki seka vanjo.

»Tak si in ne bo dolgo, ko boš nehal verjeti v naš boj. Govoril si boš, kakor si si že govoril po španskem porazu: Vedel sem, da je bil naš boj za- man. Človek bi ne smel stremeti za nedosegljivim. Prilagoditi bi se moral družbi, v kateri živi. Življe- nje je kratko, zakaj bi ga človek potrošil in svoje dneve plačeval trpljenju, nevarnosti, boju za ne- kakšne nedosegljive želje, ki so v njem, oziroma so jih vsadili vanj drugi, nezadovoljni s časom in družbo. Slabič si, slabič, vreden zaničevanja! In jaz sem te imel nekoč za sodruga, za prijatelja...«

Jože mu ne pusti do besede.

»Sodruge so zapirali. Bal si se stopiti na nji- hovo mesto. Ali si res tako trdno prepričan, da se je nesreči mogoče izogniti, če imaš delo in kruh in

če se zapreš v svoj ozki krog, v svoje gnezdece, ki ti ga greje mlada in lepa žena. Ne veš, da si de- lavec in da se ti lahko nekega dne vse to, kar imaš za srečo in življenje, podre. Ne vidiš, da kaj pri- haja nad nas. Ti pa se delaš slepega in gluhega. Ničesar nočeš videti, ničesar slišati. Prav tak si kakor tvoj bratranec Bregar, ki ga zaničuješ. A si sam vreden zaničevanja, zaničevanja, zaničeva- nja...«

»Ne! Ne! Ne! Jože...«

»Dragi! Vstani! Jože je prišel...«

»Kaj je? Ti?« začudeno strmi v Magdo in v so- mrak, ki napolnjuje sobo.

Torej je sanjal, samo sanjal...

»Dolgo si spal. Štiri je že.«

»Daj, dvigni se že! Ves dan boš prespal!«

Pri vratih v sobo zagleda Jožetov obraz, veder in nasmejan.

»Ti? Torej si prišel.« z zbeganim pogledom po- gleduje Jožeta še vedno pod vtisom sanj, tako da ne ve, ali je Jožetov nasmeš odkritosrčen pozdrav ali samo prikrit, zaničljiv posmeh.

»Davi sem se ti napovedal in zdaj sem tu.«

»Tako bom vstal.«

Poten je. Srajca se mu lepi na telo, a se ne pre- obleče. Iz kuhinje sliši Magdo, ki se suče okrog štedilnika.

»Nisem ga hotela buditi. Zdel se mi je utrujen in sem ga pustila spati.« Magda pripoveduje Jožetu in obžaluje, da je danes skuhala samo fižolovo juho.

»Kakor vem, jo je imel vselej rad.« pravi Jože in pripoveduje o časih, ko so se hranili Tone (tako je Rovniku ime), on, Zagarjev Lojze ter Franceta - Rozmanov in Klemenčev v menzi v delavskem domu.

»Da, pravil mi je. Večkrat mi je pripovedoval, da ste bili nerazdružljivi prijatelji.«

»Da, bili smo.« pravi Jože zamišljeno. Rovniku, ki se v sobi oblači, pa zazvenijo te besede, kakor da je prijateljstvo med njim in Jožetom preteklost, ki je minila in se ne more nikoli več povrniti.

»Večkrat mi je pripovedoval o tebi. Ko si odšel v Spanijo, ni imel skoro nobenega pravega prijate- lja več.«

»Mislim, da mu ga ni bilo treba, saj je imel tebe.«

»Vseeno bi ga lahko ti kdaj pa kdaj obiskal.«

Sele osem mesecev sem doma. In moj položaj ni bogve kako zavidljiv, saj imam skoro vselej poli- cijo za petami. Nočem, da bi policaji začeli oprezati tudi za Tonetom.«

»Toda odslej boš večkrat prihajal!«

»Bojim se, da prevečkrat ne bom utegnil. Tudi časi, ki prihajajo, nam ne obetajo nič dobrega.«

»Misliš, da bo vojna.«

»Bojim se, da bo. A še bolj se bojim, da bomo doživeli usodo drugih držav.«

A kaj nas čaka potem, nam ni treba ugibati. Zase vem, da Nemcev ne bom čakal doma, da bi me odvlekli v Dachau, kakor so nekatere naše, ki so jih zajeli v Franciji.«

»A kaj misliš ukreniti?«

»Kljubovati! Boriti se!«

»Za državo, ki te preganja?«

»Ne, proti zlu, ki nam preti, če bo Hitler sprožil svoj plaz nad nas.«

»A če nas ta plaz zasuje?«

Jože ne utegne odgovoriti, ker je iz sobe stopil Rovnik.

»Slabo sem spal. Neprespan sem. Tlačila me je mora.«

»Ne bom se dolgo zadrževal, če bi rad še legel.«

»Ne, ne! Nisem rekel zaradi tega. Samo zjutraj nisem mogel dolgo zaspati.«

Magda ga začudeno gleda: saj je vendar takoj zaspal, ko je legel in se ni niti zmenil zanjo, ko je legla k njemu, da bi mu oslajšala sen.

»Bojim se, da ga muči zopet želodec.« se spomni, da se zajtrka sploh ni dotaknil. Sicer pa ni nič čud- nega, če človek, ki mora sliherni dan po osem ur vdihavati smrdljivi generatorski plin in prenašati razbeljeno vročino jeklarne, dobi prebavne motnje in da mu hrana tekne šele, ko se telo znebi strupa, ki ga je vdihovalo. Toda zdaj bo jedel. Fižolove juhe se kljub temu ne bo odrekel. Takoj mu bo na- drobila kruha in mu postregla.

»K zdravniku bi moral.« se tudi Jožetu zdi Rov- nik prebled. Zjutraj njegove bledice ni opazil ali pa ga je prepovršno pogledal.

»Ne, nič mi ni. V nedeljo bom šel v hribe in prešlo bo.«

»Toda sedaj boš jedel. Moraš jesti.«

prejeli smo...

Kiosk na Koroški Beli?

V 27. številki »Železarja« smo v rubriki »Pa brez zamere« objavili prispevek o sklepu hišnega sveta na Koroški Beli, na Cesti Viktorja Svetine 1/a, da ne bodo dovolili postaviti podjetju »Tobak« kioska za prodajo tobaknih izdelkov, časopisov in galanterije, čeprav je sedaj najbližji na parkirnem prostoru pred valjarnami na Javorniku. V zvezi s tem prispevkom nam je poslal prizadeti hišni svet naslednji odgovor.

»Za ta kiosk, če je res tako potreben, bi pač lahko poiskali drug prostor, saj ga je na Koroški Beli dovolj. Izbrani prostor pa je že tako utesnjen in ga bodo ob

širjenju ceste, ki je predvideno v najkrajšem času, še bolj utesnili. Vsi občani, ki nas sedaj ni malo tu, si pač želimo mesnice in trgovine, ki sta zelo oddaljeni in imamo zaradi tega večje stroške in zamudimo preveč časa. Nemira imamo že tako dovolj, saj poslušamo ropot od 5. ure zjutraj do 10. ure zvečer, da ne govorimo o prahu. Res je, da nismo lastnik zemljišča, da nam ga je dala družba v upravljanje in upamo, da jo nismo razočarali.

Urejena okolica menda ni nikomur v sramoto in tudi ne koristi samo nekaterim posameznikom.

Hišni svet
Svetinova 1/a

Ob 25. obletnici ustanovitve društva »Soča« na Jesenicah

Nedeljo sredi junija leta 1931. so imeli primorski emigranti na Jesenicah svoj praznik. Dopoldne tega dne pa nik. Dopoldne tega dne je bil namreč v veliki dvorani takratnega Sokolskega doma, ustanovni občni zbor društva »SOČA«, katerega so ustanovljali na Jesenicah in okolici bivajoči begunci iz Julijske Krajine, kateri so približali čez mejo zaradi vedno večjega nasilja fašistov nad našim narodom.

Popoldne tega dne pa se je razvila izpred Sokolskega doma lepa povorka, ki je šla čez Staro Savo mimo sedanjega hotela »Pošta« do železniške postaje. V sprevedu so bili primorski emigranti z Jesenic in okolice, ter številni zastopniki emigrantskih društev iz Ljubljane, Kranja, Trbovelj, Maribora in drugih krajev. Borbene pesmi in vzkliki proti italijanskemu fašizmu so pritegnili v povorko tudi številne Jeseničane, tako da je ta povorka nad vse pričakovanje dobro uspešna. Na tako veliko manifestacijo za našo Primorsko smo bili takrat lahko ponosni.

Društvo, o katerem je bilo že večkrat govora je nepre-

kinjeno delovalo do poletja 1940, torej skoraj 10 let. Takrat pa je bilo nadaljnje delovanje prepovedano na zahtevo fašistične Italije, saj je znano, da je takratni Stojadinovičev režim paktiral z fašistično Italijo in nacistično Nemčijo. Razpust društva odnosno prepoved delovanja je sicer začasno omejil delovanje vendar aktivnost članov ni prenehala vse do začetka vojne 1941. To se je najbolj pokazalo tedaj, ko so predstavniki emigrantov v Jugoslaviji pozvali vse emigrante, da se v primeru vojne prijavijo kot prostovoljci v jugoslovansko vojsko. Ob napadu nacistične Nemčije in fašistične Italije na Jugoslavijo so se res v velikem številu odzvali pozivu in odšli v Novo mesto.

Tudi v času narodno osvobodilne vojne so člani bivše Soče častno izvršili svojo dolžnost. Po nepopolnih podatkih je imelo društvo Soča okoli 220 članov. Od teh je bilo v partizanih preko 40 članov, od katerih jih je padlo 15. Ustreljenih in umrlih v taboriščih je bilo 7 bivših članov, v zaporih in interna-

Želje nekdanjih jeseniških internirancev in političnih zapornikov

Letos, ko praznujejo delovni ljudje širom naše socialistične domovine 25-letnico vstaje jugoslovanskih narodov, so tudi bivši interniranci in politični zaporniki iz jeseniške občine hoteli organizirati osrednjo proslavo.

Komisija za internirance pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice je vnesla v letošnji program dela, da bo v počastitev 25-letnice vstaje organizirala 19. junija letos ob 19. uri na Hrušici srečanje internirancev in izseljencev s kratkim kulturnim programom. Proslave pa niso organizirali zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Ker na območju jeseniške občine živi okoli 1150 bivših internirancev in političnih zapornikov, se čudijo, zakaj ne bi mogli ob tako pomembni zgodovinski obletnici organizirati vsaj skromne proslave in kje so dobili sredstva v radovljiški občini, da

so lahko v festivalni dvorani letos v maju organizirali srečanje bivših internirancev in odprli spomeniško razstavo v ta namen.

Nekateri trdijo, da imajo jeseniški interniranci v komunalni banki deponiranih 400.000 S din. Res se ta vsota nahaja v banki, a je na žalost ta fond izključno namenjen za organizacijo izletov v bivša koncentracijska taborišča.

Ker namerava občinska komisija za internirance skupno s tehničkim muzejem Železarne Jesenice 4. septembra letos organizirati v mali dvorani delavskega doma pri Jeleni razstavo o nacističnem terorju, so bivši interniranci mnenja, da v kolikor občinski odbor ZZB NOV Jesenice nima na razpolago potrebnih finančnih sredstev, naj bi na pomoč priskočil občinski odbor SZDL. Kulturni program bi lahko organizirala jeseniška Svoboda in šolska mladina brezplačno, pa tudi upravni organi v železarni bi brez dvoma radi v ta namen brez-

plačno odstopili veliko dvorano pri Jeleni. Da bi si razstavo lahko ogledala tudi šolska mladina, bi razstavo odprli in organizirali srečanje bivših internirancev in političnih zapornikov en teden oziroma 14 dni pozneje. Prepričan sem, da bi z dobro voljo in s sodelovanjem vseh činiteljev političnega in gospodarskega življenja na Jesenicah brez vseh težav organizirali srečanje bivših jeseniških internirancev, ki predstavljajo 50 % vsega članstva v organizaciji Zveze borcev.

Menim, da če bomo gledali samo skozi prizmo dinarja, bo vsako družbeno in politično življenje pri nas, ki se tako radi bahamo z visoko proletarsko zavestjo, slej ko prej izumrlo. Bivši interniranci želijo, da bi se čimprej srečali, zato smatrajo, da temu ne bi smela biti vzrok finančna sredstva. DPD Svoboda in šolska mladina pa so dolžni, da v ta namen brezplačno opravljajo svoje kulturno poslanstvo za ljudi, ki so šli skozi pekel fašističnih taborišč za lepše in boljše življenje vseh delovnih ljudi naše socialistične domovine.

Karel Zorko

V kulturnem domu nadaljujejo z gradbenimi deli

Te dni so delavci gradbenega podjetja »Sava« spet začeli z gradbenimi deli v no-

tranjosti kulturnega doma na Javorniku. Najprej bodo v pritličju zgradili vmesne prezide, nato pa pridejo na vrsto vsa obrtniška dela. Urediti nameravajo tudi fasado in bodo s tem zavarovali objekt pred vremenskimi nepravilnostmi.

Predvidevajo, da bo razen fasade še letos urejen gostinski del, kjer bo gostinsko podjetje hotel »Pošta« uredilo restavracijo »Svoboda«. Za dela, ki so v programu, bo gradbeni odbor porabil okrog 40 milijonov dinarjev. Omenimo naj še, da je gostinsko podjetje hotel »Pošta« že nabavilo nekaj opreme za kuhinjo v vrednosti 5 milijonov din. Za opremo restavracije »Svoboda« pa bodo namenili še okrog 10 milijonov dinarjev. Še v tem letu bodo zgradili in usposobili kotel za centralno ogrevanje prostorov. Če bo imel gradbeni odbor na razpolago sredstva, bodo zgradili oziroma uredili v pritličju sobo, ki je namenjena za potrebe glasbenih sekcij Svobode. Tako bi lahko že letos izpraznili glasbeno šolo pri Konjiču, ki je zelo majhna, a so jo člani javniške Svobode uporabljali več kot 30 let. V njej je imela pred vojno svoje prostore dramska sekcija in pevski zbor, po osvoboditvi pa razen pevskega zbora še godba na pihala in dolgo vrsto let tudi godalni in tamburaški orkester.

— or

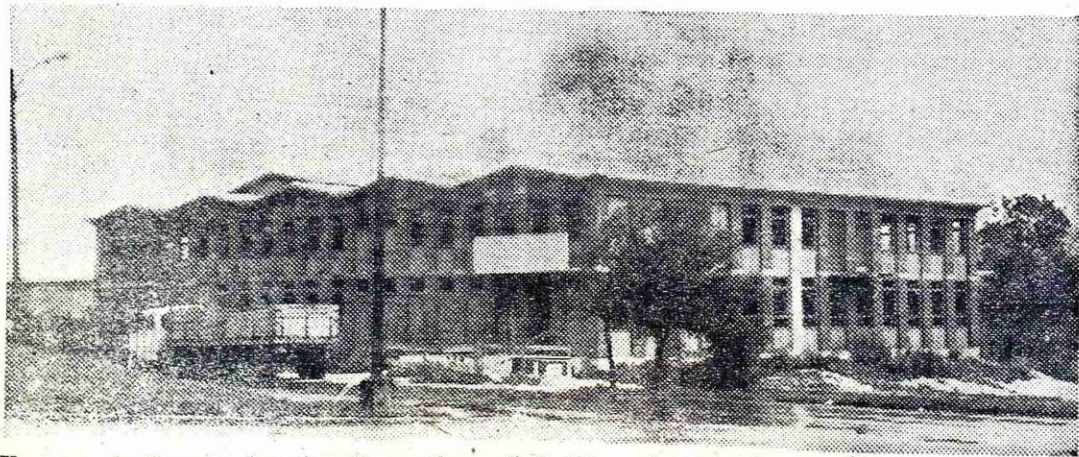
Knjigo o NOB v vsako hišo

Zavod »Borec« v Ljubljani je izdal že veliko knjig s tematiko o NOB in o bojih svobodoljubnih narodov Evrope proti fašističnim okupatorjem. Domači in tuji avtorji pišejo o pretresljivih dogodkih posameznikov ali skupin ljudi med drugo svetovno vojno. Z živo in umetniško besedo so opisana herojska dejanja partizanov — komandirjev, komandantov, kurirjev, partizanskih mamic in mladine. Kdor seže po teh knjigah, jih ne da iz rok, dokler jih ne pobere.

Tudi o junaških bojih IX. korpusa, v katerem je bilo mnogo Jeseničanov in ostalih Gorenjcev, je v knjigi »Ukana« pisal Tone Svetina z Bleda. To je roman, ki opisuje zločinske nakane blejskega Gestapa, da bi uničil partizansko gibanje. Prvo izdajo te knjige so bralci že kupili. Sedaj je v tisku druga, ki bo verjetno izšla že jeseni. Knjiga bo vezana v platno in bo veljala 4.500 S din. Pred kratkim pa je izšel tudi zbornik »Boj pod Triglavom«, ki ga je izdala osnovna organizacija ZB NOV v Gorjah pri Bledu. V knjigi so opisani dogodki iz NOB z Mežaklje, Pokljuke, jeseniškega in blejskega kota.

Vse knjige, ki jih ima na zalogi založba »Borec«, si lahko ogledate v izloži brivnice pri železniški postaji na Javorniku, naročite pa pri poverjeniku Ivanu Martelaku — Mladinska št. 2 na Javorniku. Stalni člani Prešernove družbe imajo pri nakupu 15 % popust. Knjige založbe »Borec« pa lahko naročite tudi pri zavodu »Borec«, Ljubljana, Beethovnova 10/II.

K. Z.

V novem kulturnem domu na Javorniku nadaljujejo notranja dela

»To je pa v božjih rokah«

Pod tem naslovom je v 28. številki »Železarja« izšel članek o nerazvitosti obrtne dejavnosti in navaja primer, kako se ne sme delati v naši delovni organizaciji. Pisec omenja, da se ni spuščal v podrobnost. Zato želim opisati podrobnosti, ki bodo odgovor na ugotovljena dejstva pisca in slabo poznavanje resničnega stanja.

Že uvodoma omenja pisec, kakšna je strokovna sposobnost in delovna zavzetost vodilnega kadra ter organov samoupravljanja. To vprašanje nam verjetno zastavlja strokovnjak v pravem pomenu besede. Oglejmo si, kakšno je njegovo delo v hišnem svetu na Cesti maršala Tita 75.

Vemo, da je to samoupravni organ, kjer so zastopani stanovalci — upravljalci, skratka ljudje, ki so sposobni dogovoriti se in dogovor izpolnjevati. Predstavnik HS je v aprilu 1965 izrazil željo, da bodo adaptirali električno instalacijo, v kolikor dobijo odobreni kredit. Stroškovnik adaptacije smo izdelali v naši delovni organizaciji in ga poslali hišnemu svetu. Iz rekapitulacije je bilo razvidno, da je ponudba ugodna,

zato je predstavnik HS izjavil, da bodo pri naši delovni organizaciji naročili izvedbo elektroinstalacijskih del; vsaka delovna organizacija izvaja dela na podlagi naročila. Ker v letu 1965 naročila ni smo prejeli, nismo začeli z deli. Naročilo smo prejeli 2. 3. 1966, zato so neresnične ugotovitve avtorja članka in žaljive za ves kolektiv. 5. 4. 1966 smo poslali novemu HS dopis števil. 22, v katerem navajamo, zakaj ni prišlo do izvajanja del. Ker smo v marcu (čeprav brez naročila izdelali razdelilne plošče, ki jih lahko vgradimo v zgradbe s 16 — 20 stanovalci) pričeli z delom, je razvidno, da delo opravljamo 4 mesece in ne 8, kot navaja pisec. Ker zidarska in ostala dela opravljajo stanovalci sami, je po našem mnenju o neki dolo-

čeni krivdi težko govoriti.

In če o problemu toliko razpravljajo na Plavžu, zakaj avtor ni omenil podrobnosti in pomanjkljivosti HS oziroma stanovalcev, kot na primer:

— da stanovalci niso bili enotni, ali naj nabavijo električne štedilnike in izvedejo adaptacijo električne instalacije (v programu so imeli popravilo strehe itd.);

— da so bili stanovalci des-

nega stopnišča (HS v letu 1965) »užaljeni« in so negodovali, ker smo začeli z deli v levem stopnišču (HS v letu 1966); zakaj pri tem stanovalcu, zakaj ne pri njem itd.

V stikih s posameznimi stanovalci smo zvedeli, da delavci opravljajo delo vestno in da dela pod obstoječimi pogoji dobro napredujejo. Zato se z avtorjem članka Vibrom ne moremo strinjati in lahko ugotovimo samo, da

tako enostransko gledanje in pisanje res ne vodi do ugleda podjetja, ker si s tem zapiramo ugodnejše perspektive in da je verjetno v praksi tudi sam dal kakšen snostični odgovor, vendar zaradi tega ni prišlo do nepotrebne pisanja.

Odgovor na ugotovljena dejstva pisca:

1. Vodstvo Elektrotehničnega servisa Jesenice je prevzelo delo zato, ker ima dovolj strokovnih delavcev. Ker je bilo predvidenih 1050 delovnih ur upoštevajoč, da pomagajo tudi stanovalci (če je poslopje novo, so pogoji dela povsem drugačni), menimo, da je bilo pod takimi pogoji nemogoče izvesti dela v enem mesecu.

2. Vodstvo Elektrotehničnega servisa ni zavežalo članov HS z neresnimi obljubami in izgovori. Menimo, da hoče novi HS na račun vodstva Elektrotehničnega servisa o-militi neresno delo članov HS v letu 1965.

3. Stanovalci bloka na Cesti maršala Tita 75 verjetno ne trpijo materialne škode, če upoštevamo samo, pod kako ugodnimi pogoji (brezobrestno posojilo, cenejša nabava in dostava na dom) smo jim nabavili električne štedilnike.

4. Potrebno bi bilo, da na osnovi naših ugotovitev na Plavžu, stanujoči ljudje razpravljajo, kakšen naj bo hišni svet in če je hišni svet na Cesti maršala Tita 75 posloval vzorno in pravilno kot smatra pisec članka.

5. Samoupravni organ podjetja se zaveda, da pisanje oziroma vsebina, ki ni utemeljena in ko prikazuje poslovnega partnerja lastne slabosti na račun izvajalca, res kviri ugled podjetja in zapira ugodnejše perspektive.

Direktor
Elektrotehničnega
servisa
Milan Veskovič

Uporabniki cest

Že nekaj let nazaj se v naši železnici vse bolj povečuje promet s cestnimi vozili. Vzporedno s povečanim prometom se povečujejo tudi cestišča in tako imamo sedaj v železnici že okrog 6 km cestišč.

Da bi bila uporaba teh cestišč čim bolj varna, je posebna strokovna komisija pregledala vsa cestišča in pota ter določila, kje bodo postavili cestno-prometne označbe. S temi bodo še posebno zavarovali oziroma označili vsa nivojska križišča ceste z železnico.

Zato opozarjamo vse uporabnike cest in potov v železnici, to se pravi voznike in pešce, da upoštevajo označbe ter se ravnavajo po njih.

Kakršnokoli delo ali zadrževanje na cestišču nujno zahteva opozorilo drugim uporabnikom ceste, sicer se lahko zgodi najhujše.

Nesreča take vrste se je zgodila pred kratkim v Mojstrani. M. E. je popravil hišo. Lestev je prislonil k iši tako, da je stala na cestišču, na katero ni postavil nobenega opozorila. Pa se je zgodil primer, da sta se ravno tu srečala motorist in konjska vprega in M. E. je zletel z lestve. pri čemer je dobil težje poškodbe, medtem ko je bil motorist lažje poškodovan, materialne škode pa je za 50.000 S din.

Takšnih primerov, ko ljudje popravljajo stavbe ob cesti, pa pri tem ne postavijo opozoril, je več. Vendar naj se pri tem spomnijo na možne posledice in naj se zavarujejo. Če pa se počutijo varne brez opozoril, naj se spomnijo, da so na cesti tudi drugi, ki se lahko zaradi njihove malomarnosti poškodujejo.

V prejšnji številki smo v tej rubriki objavili pregled nesreč v naši občini. Zaradi pomote je bilo navedeno, da so bile v letošnjem letu tri smrtno cestno prometne nesreče.

Letos zaenkrat na cestah naše občine še ni bilo smrtno nesreče, kar je vsekakor razveselljivo. Upamo, da bomo tudi ob koncu leta lahko zapisali, da nismo imeli nobene smrtno nesreče.

D. H.

Uganjarski KOTIČEK

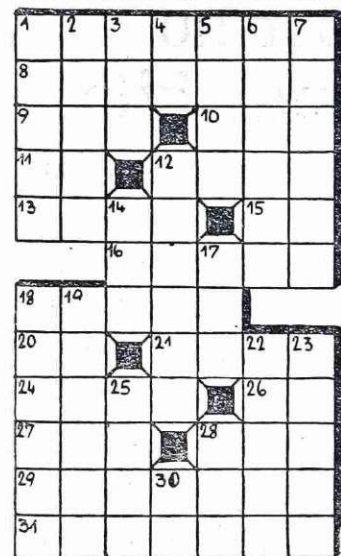

Vod.: 1. izdelovalec žičnikov, 8. reka v Južni Ameriki, 9. geometrijski pojem, 10. zdravilo, 11. začetnici utemeljitelja heliocentričnega sistema, 12. prečni drog v kozolcu, 13. švicarska reka, pritok Rena, 15. predlog, 16. grška boginja modrosti, 18. lišp, okrasje, 20. nemški predlog, 21. starodav-

javna predstavitev, 19. pritok Tibere, 22. radijski sprejemnik, 23. negativno nabit električni delec, 25. cunja, krpa, 28. umetnost (lat.), 30. površinska mera.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 27. ŠTEVILKE

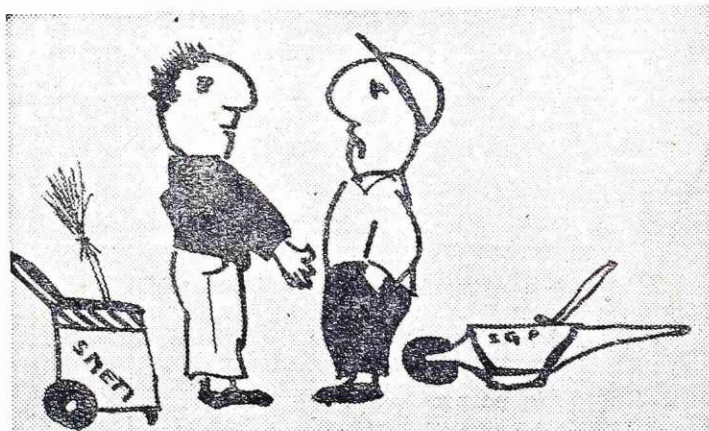
Vod.: 1. plavac, 7. štroka, 13. ranina, 14. trakar, 15. Ivana, 16. peta, 17. pi, 18. Tito, 19. krpa, 20. dim, 21. Ono, 22. aria, 23. Peca, 24. kambrij, 26. puran, 27. ramazan, 29. buick, 32. taktika, 36. aloa, 37. Bela, 38. tor, 39. ran, 40. Kala, 41. kapa, 42. an, 43. konj, 44. DOLIK, 45. kemija, 47. rakita, 48. acetat, 49. Drakon.

na prestolnica Japonske, 24. italijanski filmski režiser (Vittorio de), 26. začetnici izumitelja dinamita, 27. tuje moško ime, 28. ljubkovalno moško ime, 29. jezero v Severni Ameriki, na meji med ZDA in Kanado, 31. kanadski politik.

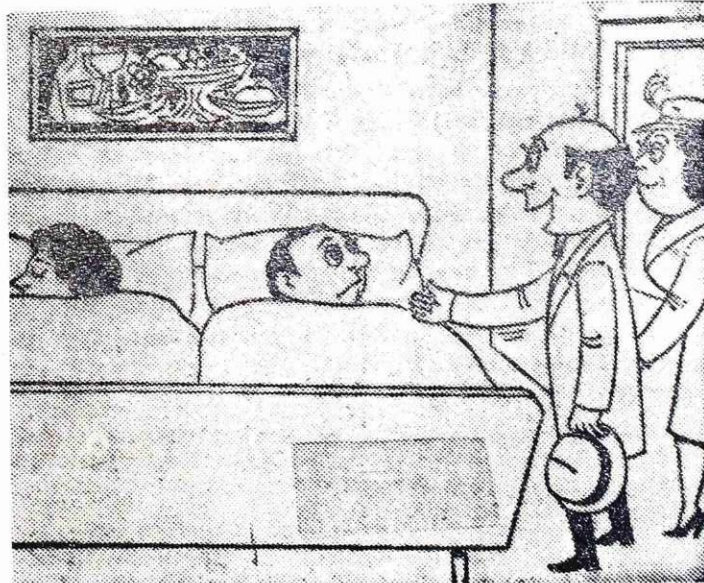
Navp.: 1. vrsta ptice z dolgim kljunom, 2. žensko ime; vresje, 3. domača planinska žival, 4. začetnici imena in prvega priimka pisca Ane Karenine, 5. tekmovalna jadrnica, 6. organsko topilo, 7. dvojna šahovska poteza, 12. pridelek enega leta, 14. potočna žival, 17. grška črka, 18.

Za razvedrilo in dobro voljo

»Kako kaj Cene?« »Cene? Kaj cene standard, standard!«

»Pepe, kar brez skrbi spi naprej, televizor sva že izključila«

Spored športnih tekmo- vanj v počastitev občin- skega praznika

23. 7. ob 15. uri: Odbojgarski turnir za memorial To-
maža Trojarja z mednarodno udeležbo: Podzemni
stavbi (CSSR), Kanal, Kamnik, Jesenice.
24. 7. ob 9. uri: Nadaljevanje odbojgarskega turnirja.
27. 7. ob 17.30 uri: Nogometno srečanje Weissenfels :
Jesenice.
30. 7. ob 16. uri: Nogometno srečanje Kelag (Celovec) :
Jesenice.
31. 7. ob 18. uri: Košarkarsko srečanje — predtekma
ženske Mivar (Trst) : Jesenice.
31. 7. ob 19.30 uri: Košarkarsko srečanje (moški) Dani-
elli (Udine) : Jesenice.
31. 7. ob 9 uri: Balinarski turnir z mednarodno ude-
ležbo .
31. 7. ob 9.30 uri: Smučarsko tekmovanje v slalomu
pod Prisojnikom z udeležbo ASKÖ Beljak in SK
Trbiž.
31. 7. ob 10. uri: Odprto prvenstvo Jesenic v plavanju.
1. 8. ob 20. uri: Revija na vodi »AKVABEL« v izvedbi
priznane revijske skupine iz CSSR v kopališču
na Jesenicah.
6. 8. ob 16. uri: Odprto prvenstvo Jesenic v namiznem
tenisu za vse kategorije.

22

Iz gledališča »Tone Čufar« »Boter Andraž« - zadnja premiera v letošnji sezoni

Vse kaže, da se je zanimanje jeseniških ljubiteljev odrske umetnosti za delo naše gledališke hiše v zadnjem času zelo povečalo. To je dokazala zadnja premiera komedije »Boter Andraž«, ki je kljub neprimernemu datumu in času dopustov odšlo precej obiskovalcev domov iz enostavnega razloga, ker ni bilo več vstopnic.

Nehote se vsiljuje vprašanje, kje so vzroki za to nepredvidljivo in razveseljivo spremembo. Boljša propaganda, drug režiser, povratak nekaterih starejših in debut novih igralcev — skratka drugi obraz na odru kot smo jih bili navajeni gledati zadnja leta, drugačna repertoarna politika in morda še kaj? Težko je zanesljivo odgovoriti na to vprašanje. Vendar brez dvoma so tudi zgoraj navedeni činitelji doprinesli svoj delež k temu, da je bila tokrat dvorana nabito polna zelo pozornega in hvaležnega občinstva.

Režiser Srečko Tič je za pripravo te zahtevne in duhovite Držičeve komedije v Ruplovi priredbi izbral igralški kolektiv, ki je z ozirom na izredno višino same izvedbe na premieri moral vložiti med vajami res mnogo truda. Velik delež za uspeh celotne predstave nosi med igralci brez dvoma Miran Lakota, saj je nosil glavno breme med vsemi vlogami. Ta daroviti igralec, ki smo ga doslej le redko videli na jeseniškem odru v epizodnih vlogah, je odigral slugo Medža v velikem slogu in napravil na prisotno občinstvo zelo močan vtis. Vendar so tudi ostali igralci s svoje strani veliko doprinesli k uspehu celotne predstave. Saj je hita za premiero tekla

izredno gladko in brez težav. Zato jih naj naštejemo kar po vrsti: Tatjana Koširjeva, Jaka Jeraša, Janez Kavčič, Janko Markelj, Rudi Mandič, Vera Smukavčeva, Stanka Geršakova in Franjo Lotrič. Posebej moram omeniti Ivica Praprotnikovo in Francija Koširja, ki sta s to predstavo uspešno debutirala na jeseniškem odru in se predstavila s solidno kreacijo svojih vlog.

Srečko Tič se je tokrat že drugič v letošnji sezoni uspešno uveljavil tako kot režiser kakor tudi kot scenarist. Režijsko je do maksimuma izkoristil vse velike možnosti, ki jih nudi to Držičevo delo in pripravil prisotno občinstvo do res sproščenega in pristranskega smeha. Pri osnutku scene je v velik meri uporabil gradivo, ki ga je na železarskih Jesenicah dovolj — jekleno žico — in z njo dosegel naravnost presenetljiv uspeh. Scena je bila res imenitna ter je omogočila tudi odgovarjajoče režijske prijeme.

Brez dvoma je postavil Tič na jeseniški oder predstavo, ki je igralsko, režijsko, sceno in pri občinstvu izredno uspela. Zato bo prav, če bodo lahko tudi ostali jeseniški ljubitelji gledališke umetnosti videli njene reprize jeseni v prihodnji sezoni! K.

Kavadarka je makedonski narodi ples

KOLO na Jesenicah

V počastitev občinskega praznika 1. avgusta bo v organizaciji amaterskega gledališča »Tone Čufar« Jesenice v sredo, 27. julija, ob 20. uri na hokejskem igrišču pod Mežakljo nastopil ansambel narodnih plesov Srbije »KOLO« iz Beograda. »KOLO« je eden najboljših jugoslovanskih poklicnih folklornih ansamblov in uživa visok ugled povsod v svetu. Za Jesenice bo nastop tega renomiranega in izrednega folklornega ansambla prav gotovo izjemno in nepozabno doživetje, zlasti še, ker bo nastop na prostnem odru hokejskega igrišča.

»KOLO« je bil kot poklicni ansambel osnovan maja 1948. leta v Beogradu z namenom, da na umetniški način goji narodne plesne in glasbo jugoslovanskih narodov. Vse do danes je »KOLO« poustvarilo več kot 70 koreografij narodnih plesov naših dežel v sodelovanju z najboljšimi jugoslovanskimi koreografi in kompozitorji. Doslej je »KOLO« pripravilo več kot 2000 nastopov doma in v tujini. Povsod je bilo deležno vsega priznanja publike in vi-

sokih ocen kritike za izredne kvalitete, umetniško koreografijo, odlično plesno tehniko in prednašanje, pa naj je bilo to v Avstraliji, v Aziji od Tokia do Ankare, v Severni Ameriki in Severni Afriki, v skoraj vseh deželah Evrope in razumljivo tudi doma.

Z namenom, da bi si to izredno prireditev lahko ogledalo čim več gledalcev, bo nastop »KOLA« na hokejskem igrišču, obenem pa so v predprodaji na razpolago

vstopnice po znižani ceni 3 N din. Na dan prireditve bodo vstopnice znatno dražje, zato si vstopnice pravočasno zagotovite pri sindikalni podružnici, poslovalnicah Ljubljana transporta, ali pa v gledališču »Tone Čufar« Jesenice. Ne zamudite izrednega doživetja in si ogledite bogati in pisani svet jugoslovanske folklorne v izvedbi poklicnega folklornega ansambla Srbije »KOLO« iz Beograda.

-nj-

Kaj bo s športno dvorano Podmežakljo

Predvideno je bilo, da bo kulturno-sportni objekt Podmežakljo zgrajen že do 21. svetovnega prvenstva v hokeju na ledu. Prvenstvo je že zdavnaj za nami, objekt pa je zgrajen do nepopolne druge faze. Zmanjkalo je denarja in gradbeni dela so ustavljena. Nedokončana so tudi najnujnejša dela kot dograditev garderob, asfaltiranje tribune in zgraditev drugega do-

hoda oziroma stopnišča na severno tribuno.

Če ne bomo našli denarja za ta najnujnejša dela, bo začela nova tribuna razpadati, ker pronicava voda skozi beton v prostore pod tribuno. Prav gotovo ne bi smeli prepustiti uničenju denar, ki smo ga vložili v to gradnjo. Da bi dvorano pokrili, so potrebni še težki milijoni, ki jih sedaj ni kje dobiti.

Morda je res na Jesenicah več objektov, ki so bolj potrebni. Vendar ni mogoče zanikati, da potrebujemo tudi tak kulturno-sportni objekt. Ker pa je že na pol zgrajen, sedaj ne bi smeli dopustiti, da nam že zgrajeno propade in vsi skupaj poiskati rešitev ter jo tudi uresničiti.

Po mnenju predsednika gradbenega odbora Lojzeta Božiča je za tako trenutno stanje kriv tudi gradbeni odbor, ki šteje 20 članov, delovnih pa je okoli sedem. Meni, da ga bo treba reorganizirati, preden bi nadaljevali z deli.

P.K.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

razpisuje

za potrebe učnih delavnic industrijske poklicne šole naslednja prosta delovna mesta:

3 tehnike z osnovnim poklicem ključavničar
Pogoji so: končana ustreza industrijska in tehniška šola, ali pa, da se obiskuje večerni oddelek zahtevane stroke.

Osebnosti prejme po pravilniku.
Vloge pošljite na upravo Železarskega izobraževalnega centra Jesenice.

Nastop službe 1. 9. 1966.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Uprava

97

45

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

23. in 24. julija ameriški barvni CS film VZEMI JO, MOJA JE, ob 17. in 19. uri.
25. julija nemški film MAŠEVALEC, ob 17. in 19. uri.

26. in 27. julija ameriški film FATA MORGANA, ob 19. uri.

28. julija italij.-jugosl. film BELI VRAG, ob 17. in 19. uri.

29. julija jugoslovanski film DRUGA STRAN MEDALJE, ob 19. uri.

30. in 31. julija španski barvni film NEVESTA V ČRNEM, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

23. in 24. julija ameriški film FATA MORGANA, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. julija ameriški barvni CS film VZEMI JO, MOJA JE, ob 20. uri, v ponedeljek tudi ob 18. uri.

27. julija italij.-jugosl. film BELI VRAG, ob 18. in 20. uri.

28. in 29. julija romunski CS film TUDOR, ob 20. uri.

30. in 31. julija jugoslovanski film DNEVI PREIZKUSNJE, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

23. julija jugoslovanski film PO ISTI POTI SE NE VRAČAJ.

24. julija italijanski film ZAPELJANA IN ZAPUSČENA.

28. julija ameriški barvni CS film VZEMI JO MOJA JE.

30. julija romunski CS film TUDOR.

Kino KOROSKA BELA

23. julija romunski CS film TUDOR.

24. julija francoski barvni film SREČA.

25. julija ameriški film FATA MORGANA.

30. julija jugoslovanski film DRUGA STRAN MEDALJE.

Kino KRANJSKA GORA

23. julija francoski barvni film SREČA.

24. julija romunski CS film TUDOR.

28. julija ameriški film FATA MORGANA.

29. in 30. julija ameriški barvni CS film VZEMI JO MOJA JE.

SMUČANJE

Klinar in Jakopič na Elbrusu

Pred kratkim sta se vrnila v domovino iz Sovjetske zveze naša smučarja-alpinca, ki sta se udeležila velikih mednarodnih tekem v alpskem smučanju na Elbrusu v Kavkazu. Sodelovali so še najboljši smučarji Poljske, CSSR, Nemške demokratične republike in seveda Sovjetske zveze. Zbrali so se v Čegeti, kjer Rusi gradijo enega največjih zimskošportnih centrov, ki leži na višini 2100 metrov.

Prvi dan, ko so prispeli, so trenirali na višini 3300 metrov in sicer veleslalom in slalom. Ker je prejšnji dan zapadel nov sneg so bili vsi tekmovalci od sonca opečeni po obrazu. Tako, da so naslednji dan trenirali le še domačini in naša dva predstavnika, ki sta obraz zaščitila z maskami.

Uradno tekmovanje je bilo četrti in peti dan. Najprej je bil na sporedu slalom. Zmagal je Rus Ivanov. Naš Andrej Klinar je bil dvanaajsti;

Jakopič pa je v drugem teku padel in je odstopil. V veleslalomu je zmagal čehoslovski predstavnik Čermak. Jakopič je bil enajsti, Andrej Klinar pa trinajsti.

Oba udeleženca sta zanimivo pripovedovala, kako sta potovala na to tekmovanje in nekaj bežnih vtisov s srečanja z vzhodnoevropskimi tekmovalci. Do Moskve sta potovala z letalom in nato, prav tako z letalom, še 1400 km proti jugu do podnožja Kavkaza. Ko sta zapustila letalo, sta prepotovala še 200 km z avtobusom in prispela v Čegete, mesto sredi pettisočakov mogočnega Kavkaza. Ostali tekmovalci so bili

že zbrani in tudi nekaj turistov. Do snega pa je bilo še daleč. Najprej so se peljali z avtobusom do žičnice-sedežnice, ki jih je prepeljala 600 metrov višje. Od tod pa so morali še 3/4 ure pešati, da so prispeli do snega. Zanimivo je red v tem zimskošportnem centru. Tekmovalci in turisti so morali vstajati ob sedmi uri zjutraj in se takoj zbrati zunaj na prostoru za telovadbo. Po krajši telovadbi je sledilo umivanje, zajtrk itd., vse po točno določenem redu in brez razlike. Zvečer so morali biti obvezno ob deveti uri (21.) že v postelji.

Menita, da so tehnično najbolj napredovali Čehi, zelo pa tudi ruski tekmovalci, ki so nepretrgoma trenirali. Zato ne bo nič čudnega če bodo v alpskem smučanju kmalu posegli po najvišjih mestih.

P. K.

Alpinisti na Kavkaz

V četrtek so odpotovali v Sovjetsko zvezo naši alpinisti, ki se bodo spoprijeli s kavkaškimi pettisočaki v skupini Bezengi. To je osrednji del Kavkaza, kjer se bodo mudili skoraj mesec dni. Na pot so odšli štirje Jeseničani, trije Ljubljane in po eden iz Celja in iz Črne na Koroškem. Vodja odprave je član našega kolektiva Janez Krušič. Na Jesenicah so se mu pridružili še Jože Bernard in Mitja Košir ter Tine Zupančič z Bohinjske Bele. Iz PD Ljubljana matica se bodo odprave udeležili Martin Gričar, Franc Štupnik in Boris Krivic, iz Celja Janez Golob in iz Črne na Koroškem inž. Drago Zagore. Naši

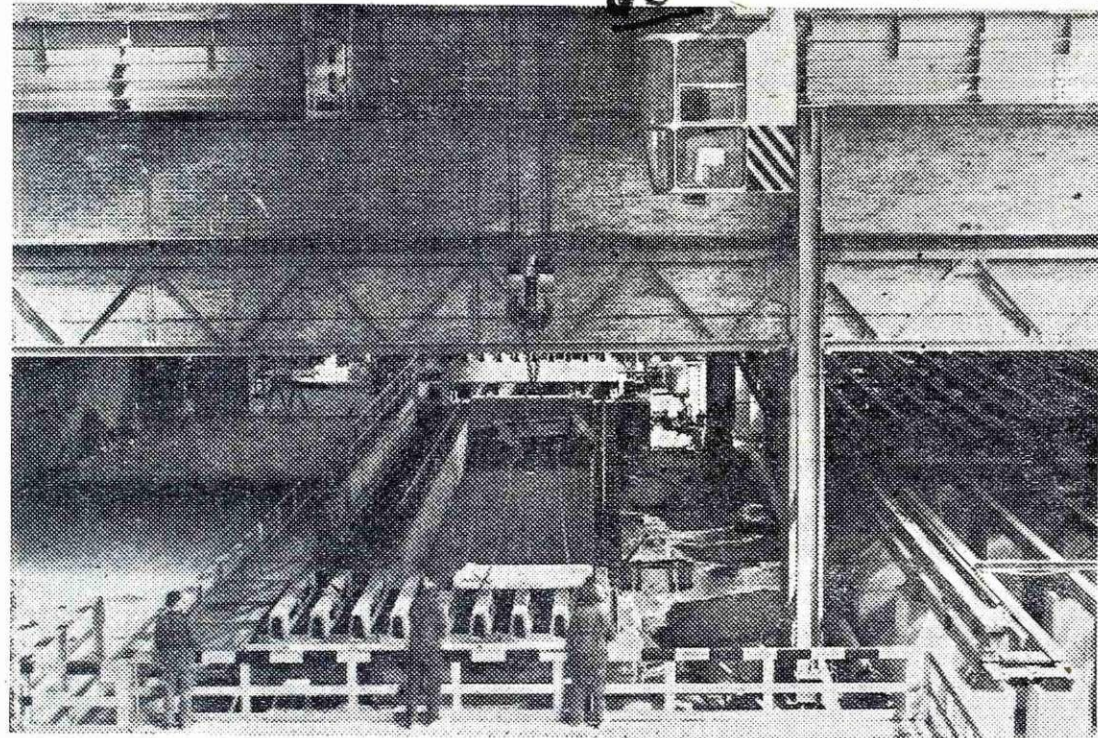
alpinisti bodo gostje ruskih alpinistov, s katerimi bodo tudi pripravili program vzponov za ves mesec, kolikor se bodo mudili na Kavkazu. V domovino se bodo vrnili 29. avgusta.

PRVO KOLO

GORENJSKE PLAVALNE LIGE

V nedeljo dopoldan je bilo na kopališču v Kropi prvo kolo gorenjske plavalne lige, ki so se ga udeležili poleg plavalcev Kranja II, Radovljice II, Bleda II, tudi Jeseničani. Na tem tekmovanju so se kar lepo znašli. Najbolj prijetno je presenetil Niko Brejc, ki je zmagal na 200 m prsno. Do konca tekmovanja v gorenjski plavalni ligi bodo na sporedu še tri kola in sicer v Kranju, na Bledu in na Jesenicah.

P. K.

Zerjav bo prenesel iz 8-tonski bram valjane slabe v skladišče odkoder jih bodo s kamionom prepeljali v valjarno 2400

Vprašanja jeseniškim dimnikarjem

Uredništvo »Železarja« je prejelo pismo tov. Staneta Mencingerja, v katerem se pritožuje zaradi dimnikarjev. Piše, da mu je že več članov našega kolektiva povedalo, da dimnikarji pobirajo prispevek, kljub temu da jim nič ni treba očistiti. Ko je ob neki priliki vprašal dimnikarja, zakaj je potrebno čiščenje dimnika vsak mesec, posebno v poletnem času, ko se številnik ne uporablja, je dejal, da je to obvezno po določenih občinskih skupščine. Zanimivo je tudi, da stane samo kontrola 75% celotnega zneska, če pa dimnikar še očisti, pa le 25% več. Tovariš Mencinger smatra, da v

kolikor odlok o vsakomesečnem čiščenju sploh obstoja, ni v skladu z današnjim stanjem stavb niti z uporabljanjem kurilnih naprav.

Z vsebino pisma smo seznanili upravo Dimnikarskega podjetja Jesenice, ki nam je posredovalo naslednje pojasnilo. Čiščenje dimnikov oziroma kontrola kurilnih naprav je po odloku občine potrebna vsak mesec iz varnostnih razlogov. Dimnike čistijo skozi vse leto enkrat mesečno, razen v poletnih mesecih, ko jih pregledujejo vsake dva meseca. Celotno ceno za čiščenje zaračunajo devetkrat na leto, cena kontrole pa znaša 50% običajne

tarife. Cena čiščenja pa je odvisna tudi od naprav, ki jih je treba očistiti.

V. K.

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v bolnišnici.

Hilda Belec
GEŽ

ČESTITKA

Na višji kadrovski šoli v Kranju je diplomiral naš uslužbenec Hani Stana. K temu uspehu mu iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Ob izgubi sina in brata

IVANA BIZJAKA

se v imenu vseh najlepše zahvaljujem kolektivu mehanične delavnice za izkazano pozornost, kakor tudi za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu. Prav tako se zahvaljujem vsem, ki so se od pokojnika poslovili in ga spremili na zadnji poti.

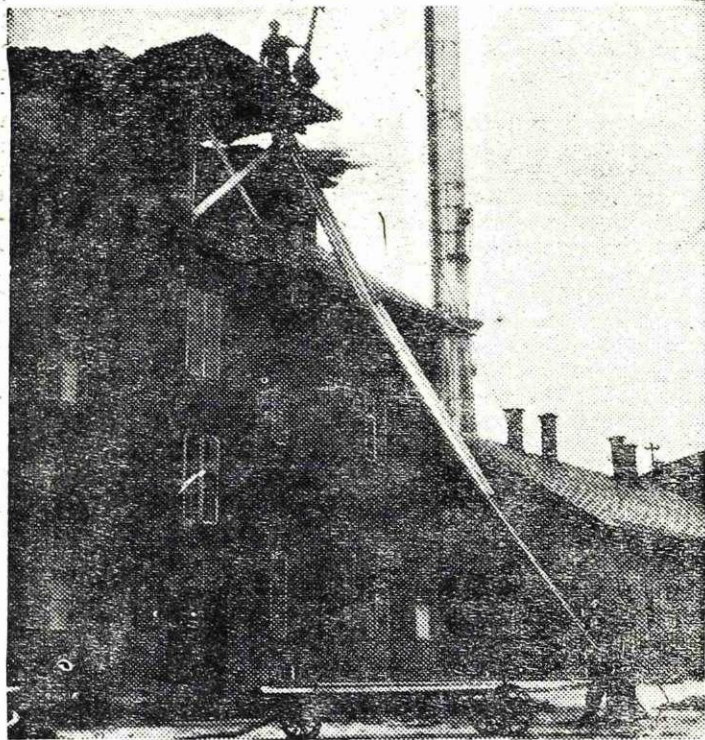
Zaljubljeni: mama Angela, brata Justin in Vinko, sestra Danica in Marija z družinami in ostalo sorodstvo.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

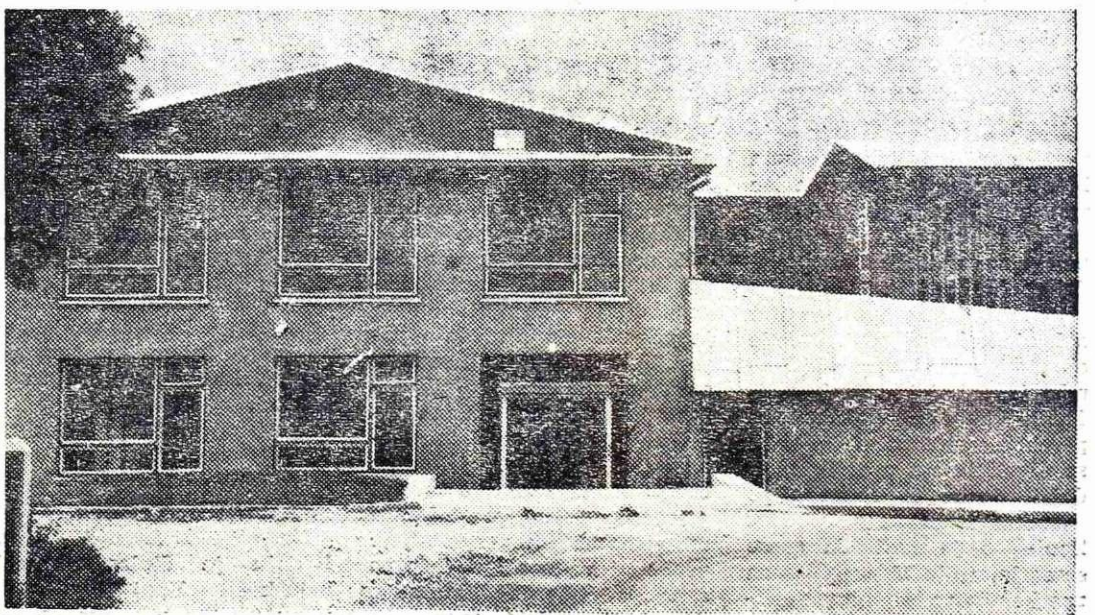
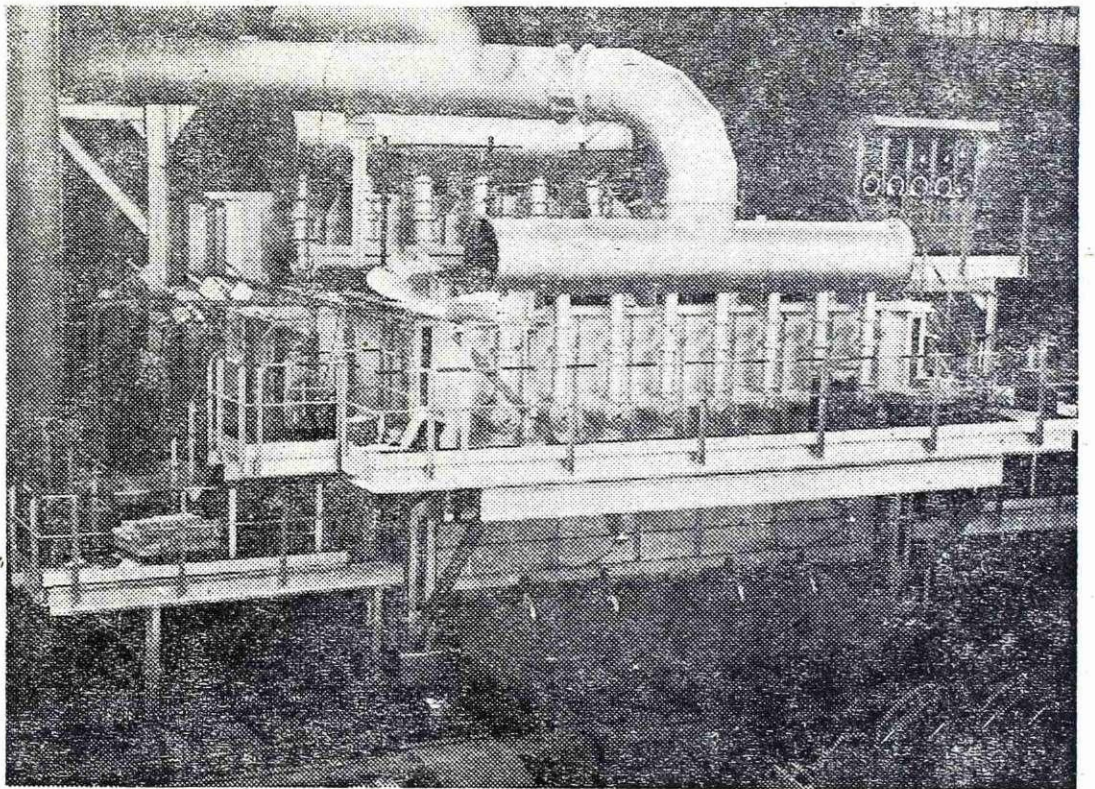
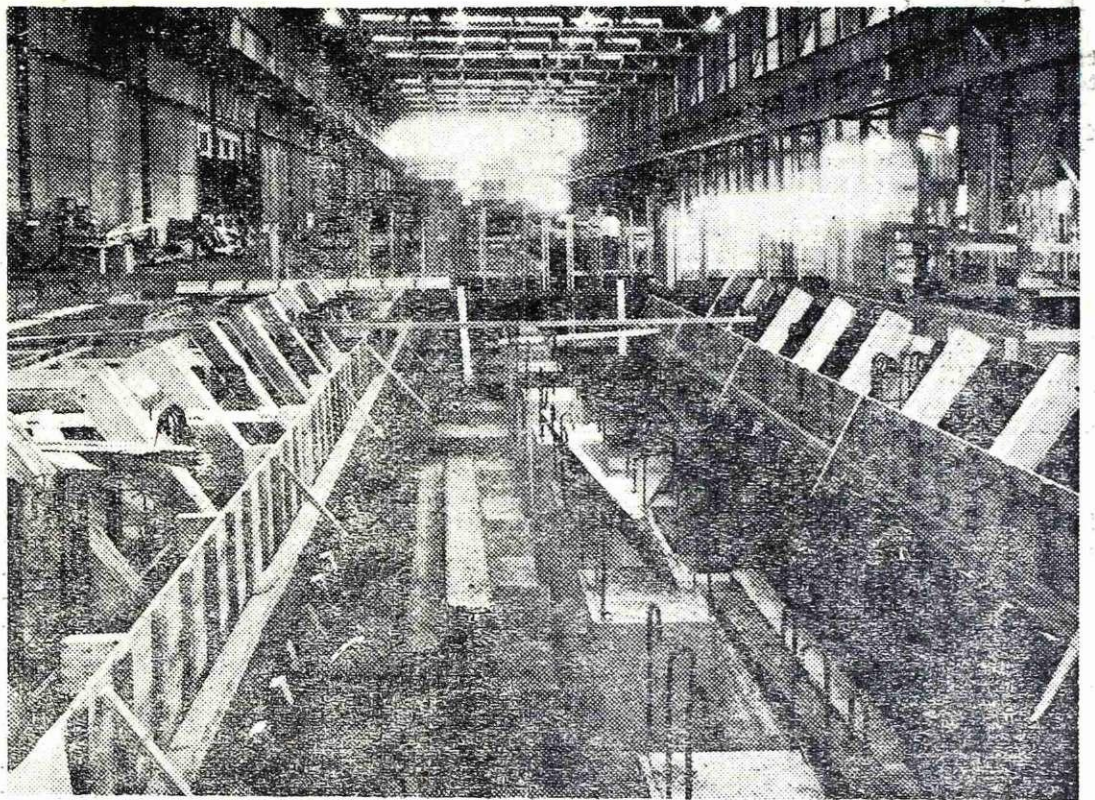
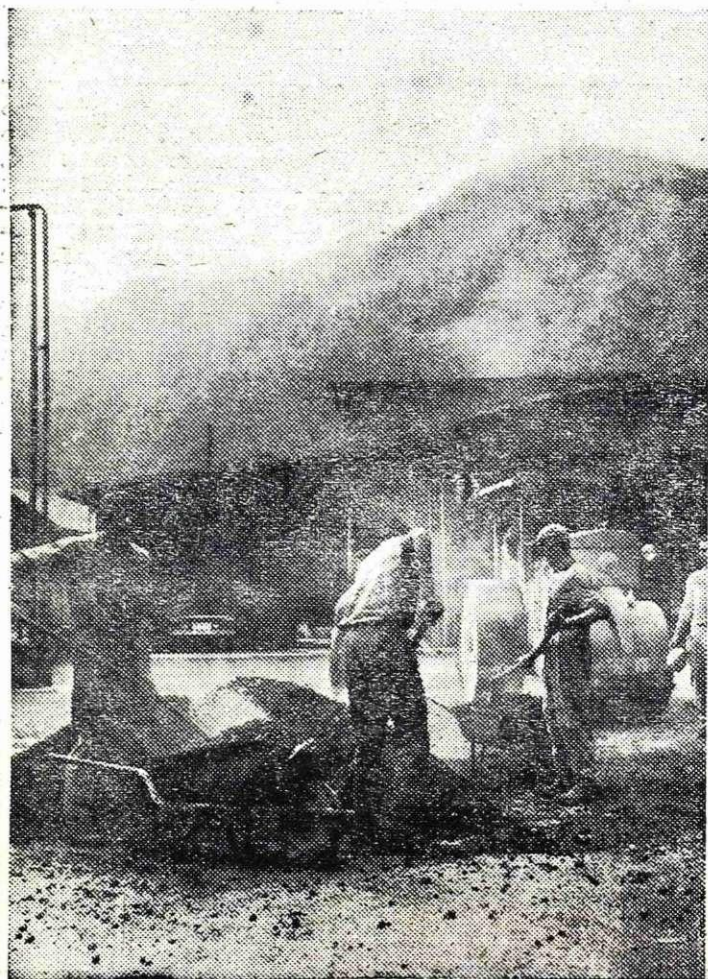
Iz bluming valjarne

Zopet nova razglednica z gradbišča v novi žični valjarni, kjer dela pri betoniranju temeljev dokaj hitro napredujejo (slika desno zgoraj). V bluming valjarni bodo v kratkem poskusno zakurili novo potisno peč (slika desno v sredini).

Stavba IBM, v kateri je tudi naše uredništvo, bodo popravili oziroma na novo prekrili. Upamo, da bodo z deli hitreje nadaljevali kot so začeli in da bo že pred prvo naslednjo nevihto streha prenovljena.

Te dni so delavci jeseniškega komunalnega podjetja asfaltirali dvorišče pred garažo in med stanovanjsko hišo ter stavbo IBM. Asfalt so s kamioni vozili iz Črnuč

Kdaj bomo doživeli, da bo začel poslovati nov obrat družbene prehrane?